

Barcelona	Edició vespre	5	pta. mes
Barcelona	Edició matí	5	pta. mes
Península		7	pta. mes
Amèrica i Filipines		8	pta. mes
Quota postal		83	pta. mes

La Veu de Catalunya

10 cèntims

REDACCIÓ I IMPREMTA

Carrer de Ferlandina, 7, 4 i 11
(Prop de la Plaça dels Àngels)
Telèfon num. 4398 &

ADMINISTRACIÓ

Rambla de St. Josep, 18, principal
Telèfon 184 A

Anuncis, esquetes comunicats
i reclams a preus de tarifa.

Any XXXIV - N.º 8.768

Barcelona: Dissabte, 19 de juliol de 1924

Edició del matí

MORT DE N'ANGEL GUIMERÀ A UN QUART D'UNA DE LA TARDA D'AHIR MORÍ EL GRAN POETA I DRAMATURG CATALÀ

L'ANY MIL

Era en el temps en què les neus primeres
els grogues faldes dels turons baixaven,
i en amples colles, volebant lleugeres,
les aus sens pàtria sobre el mar passaven.

Monjos i freres en tropell seguien
els burges tranquils, barbotejant absoltes;
i els nins porucs els veien que es perdien
dels alts castells per les negrenques voltes.

Jorns i més jorns que en nivols es desfien
l'encens més pur en els sagrats retaules,
i als vells abats tota la nit s'ells veia
dels psalms eterns escorcollant paraules.

Els senys brandaven amb la veu plorosa,
l'or dels magnats els monestirs omplia,
i el trist vassall, vora la llar fumosa,
els jorns comptats amb un carbó escrivia.

De dalt del mur la forca abandonada,
ja als corbs no veia entre la nit obscura;
i al peu mateix de la ciutat murada
l'isard baixava en cerca de pastura.

La trista verge en el casal reclosa,
ja no es delia per sentir la queixa
del patge herms, el de la veu melosa,
que amor glossava vora l'alta reixa.

Llençant les armes, dels castells baixaven
les gents a sou, sobre els camins perdudes,
i als camps patrats indiferents trobaven
ja els fruits rescats i els agrams crescudes.

Roba de sac els cavallers vestien,
jela la pols en els trofeus de guerra,
i el vi de mel i l'hipocràs dormien
al fons ventrat de la pesanta gerra.

Ciutats i viles solituds semblaven,
les eimes queien de les mans dels homes,
i en els jueus en sos porxos mostraven
joells i erminis, i brocats i plomes.

A port les naus, dintre de llacs fangosos
els jorns passaven sens canviants esteles,
sentint els cors que furguen perfidiosos,
veient les aus flagarats ses veles.

I els fells burgesos, que el girant de lluna,
sens pa i sens lleya, ben a prop miraven,
per coure al fi la miserable engruna
les eimes totes en la llar cremaven.

I el jorn vingué que als esperits altera:
voltat, paorós, de boires ennegrides,
l'astre de foc passà sobre la terra

deixant per tot les gents esporuguides.

Tocà a occidit; i al cim de les muntanyes,
guaitant pels troncs espessos dels roures,
semblava un ull, caigudes les pestanyes,
d'esguard boirós, que eternament va a cloure's.

Després les ombres els espais vestiren,
i eixams d'estels entre els vapors brillaven.
Palas i masos i castells s'obriren
traient als homes, que astorats ploraven.

A munts s'ells veia pels carrers dels pobles
amb rostres sec, esblanquits com marbrés;
per tot confosos els vassalls i els nobles,
portant, de vius, la roba dels cadavres.

Damunt sos caps, amb braços amorosos,
als nins volguts les mares aixecaven;
d'enlla els malalts cridaven angustiosos,
i al cor dels fills els jais se repenaven!...

Les turbes totes, caminant incertes,
calent i alçant-se, als temples s'empenyen!...
Ni un llum va encendre's en les llars desertes;
i els vents xiulaven, i els portals batien.

L'hora és al fi. Les trompes del judici
tres voltes ara sonaran pels homes:
els freres en la creu del sacrifici
el Just aixequen, emboirat d'aromes.

Repòs glaçat. Amb els mantells cobreixen
les gents sa vista, que la llum refusa;
i senten tots els polsos que els glateixen
com dos martells batent sobre l'enclusa.

Les llums rogenques dels cirials tremolen,
i en l'arc cintrat, amb clamoreigs salvatges,
les negres aus aletejant revolven
topant pels vidres enriquits d'imatges.

De sobte, a l'una, esperançant la vida,
la gent s'adreça com la llum refusa;
i corre, i es para, i torna a córrer, i crida,
i calla, i torna a córrer, i torna a crida.

L'hora ha passat. Tan sols ratxa lleugera
torba el misteri de la nit callada:
pau en el món i en la celeste esfera.
Ja és l'any novell; ja ve la matinada.

L'espai blaveja, els estels es fonen;
mansa la boira en occident s'ajunta;
als galls que canten, altres galls responen;
l'orient és or; és foc; ja el sol despunta!

ANGEL GUIMERÀ

El dolç i gran Quimèric

Amb el cap fadigat d'invisibles corones,
amb el cor tan matern i el posat tan sorrut,
ell venia a escoltar vora nostres rodones,
com cercant un secret milenari i perdut.

I no el feia atut una terra malmesa
(de tan matern, potser s'airava son cor);
i fet a les rondalles, cercava la grandesa,
i per alguna amada captava un cercle d'or.

O quin afany, son ull, sota la cella brava!
Partia amb la mà buida i un aire dolorós;
però no decebut encara, barbotava
tot de versos de reis i somnis de pastors.

I es feia negra nit... Sotadament, un dia,
tot hom era al carrer, deixant el trist forat.
Llavors ell, només travessant, encenia
els ulls i la cridòria de tota la ciutat.

O el dolç i gran Quimèric! Ha anat, a les palpentes,
allà d'on pot venir-nos el cobert matí.
Hom l'amortallaria amb murtra i romaní,
amb quatre cintes grogues i quatre de roges.

JOSEP CARNER

N'Angel Guimerà és mort! L'autor il·lustre de *Mar i Cel i Terra* Baixa, el gloriós cantor del Poble i d'En Claris, el patriarcat venerable de les lletres catalanes, ja ens ha deixat per sempre! Ja no el veurem mai més, mig cec, avançar-se encara de l'escenari estant, per a rebre els aplaudiments i les aclamacions del públic entusiasta, aplaudiments i aclamacions que identificaven el poeta amb la nostra terra pairal. Ja no el veurem tampoc, mai més, creuar els carrers, la testa venerable vacilant, amb el solflet ajut de les senyorettes Aldavert.

Però ara i sempre, mentre existeixin la terra catalana i el nostre idioma pairal, el nom de Guimerà viurà a la memòria, al cor i als llavis de tots els catalans. Manelic, Said, Blanca, Marta, Nuri, tots els personatges que el seu geni portentós creà, vetllaran la seva glòria. I els seus versos immortals, alenada de la història de la nostra terra, la nostra terra mateixa feta poesia i ritme, inspiració i verb, superaran la distància dels segles i els trasbalsos dels esdeveniments polítics.

Guimerà, com Mossèn Cinto, com Maragall, era un veritable poeta nacional, intèrpret del sentiment d'un poble, bard i vaticinador alhora, és a dir, el cantor de les gestes pairals i el profeta de les plenituds de l'esdevenidor.

N'Angel Guimerà ha mort com havia viscut: pensant en Catalunya. L'emoió profundíssima que ha causat arreu la notícia de la seva mort, gairebé sobtada, demostra la immensa popularitat que gaudia el gran poeta i el gran dramaturg. Totes les classes socials, tots els estaments de la terra, l'estimaven i el pïoren. N'Angel Guimerà no pertanyia a un grup polític ni a un estament social. Pertanyia a tota la terra catalana.

Al Cel sia el gloriós autor. I el Cel estant vetllí per la glòria i l'esdevenidor de Catalunya, a la que tant estimava i que tant l'estimava. Que Catalunya no oblidarà mai el seu nom. Passaran els segles i el nom de Guimerà no passarà. Hauria de desaparèixer Catalunya, i encara, amb el record de la terra pairal esvaïda, viuria el nom del gran poeta.

Catalunya no ha mort, digué En Guimerà l'any 1889 en començar el seu discurs de Presidència dels Jocs Florals. I mentre Catalunya no morí, el nom de Guimerà viurà. Però, avui, que sentim la punyida dolorosa de la separació material, no podem contenir el nostre dol ni les nostres llàgrimes. Plorarem damunt el cadàver gloriós, com plora Catalunya.

Dades biogràfiques

Ahí, va sortir el primer número de la nova «Revista de Catalunya». Per una coincidència colpidora, inicia la presentació de «Les grans figures del Renaixement de Catalunya» amb la biografia de N'Angel Guimerà, «don Angel», com era afectuosament anomenat, per tothom.

D'aquesta biografia, escrita pel nostre company de premsa En Carles Capdevila, n'extremem les següents dades:

La infància i la primera joventut del poeta. — En Guimerà nasqué als 6 de maig del 1849 a Santa Creu de Tenerife, de pare català i de mare canària, filla d'una família establerta a l'illa de més d'un segle endarrerat. El pare d'En Guimerà, N'Agustí, era fill d'una antiga família del Vendrell. Feia uns quants anys que un oncle seu, en combinació amb la casa pairal del Vendrell, havia anat a establir un negoci de vins a Santa

Creu amb tan bona fortuna, que l'home reclamà que li enviessin el seu net. Agostí, per ajudar-lo, donant-li una participació en les operacions de la casa. Així ho decidí la família, i el jove Agostí Guimerà empenyé el viatge a Canàries, instal·lant-se al costat del seu oncle a la capital, on al cap d'uns quants anys contragué matrimoni amb Na Margarida Jorge, filla, com hem dit, d'una antiga família canàrienca, arrelada a Santa Creu. Mort l'oncle, el pare d'En Guimerà, que sentia l'enyorança de la terra pairal, liquidà el negoci i decidí venir a Barcelona amb la seva muller i el seu fill Angel, que aleshores tenia uns escassament set anys. A Santa Creu hi deixà un germà que va viure fins a noranta anys i que ha estat la soca de totes les famílies Guimerà que avui hi ha a les illes.

En aquest primer viatge, un atzar venturós salvà la vida d'En Guimerà i dels seus pares. La família ha-

via d'embarcar-se en un veler que l'havia de deixar a Cádiz, on calia transbordar al vapor «Rianzares», que venia al port de Barcelona. Seguí pel mal temps, o perquè hi hagué calma, o per la causa que es vulgui, el cas és que quan el veler arribà a Cádiz, el «Rianzares» ja havia marxat. Bon goig en varen tenir, perquè al cap de pocs dies el «Rianzares» naufragava, perdent-se tot el passatge i la tripulació, sense que mai més se'n sabés ni una paraula. La família Guimerà esperà a Cádiz un altre vapor, des- embarcant a Barcelona l'any cinquanta cinc, instal·lant-se a casa d'un oncle d'En Guimerà que vivia al carrer de les Frelxures.

Totjust havia passat un any de l'arribada a Barcelona, que esclatà la famosa epidèmia de còlera que tantíssimes vides causà durant l'estiu del 1850. Barcelona es despolava; la gent fugia cercant refugi fora de la ciutat. Els que tenien propietats rústiques s'hi traslladaven abandonant-ho tot. El pare d'En Guimerà decidí traslladar la família a la casa pairal del Vendrell. Disposat, doncs, a marxar amb la muller i el fill, es dirigí a la central d'on sortien les diligències; però era tal la gentada que fugia de la pesta, que la família Guimerà hagué de quedar-se en terra. Altra vegada la sort protegí el poeta i els seus; aquest contratemps els salvà d'una mort desesperada, perquè un dels passatgers que havia pogut obtenir una plaça a la diligència, que anava plena fins dalt, es sentí atacat del mal a mig camí, i els seus companys de viatge, refugiat de trobar auxili, es dirigiren a uns pagessos demanant-los assistència per a l'atacat. Però la gent de fora estava tement esferelida per les escasses notícies que es rebien de la capital, que a trets i a cops de roc traqueren del poble els infelços que els havien anat a demanar assistència. Els barcelonins fugitius, morts de gana i de set, anaren a acampar a la vora d'un rierol, però els pagessos, tement que els infectessin l'aigua, amb amenaces de mort els obligaren a sortir del terme. I la trista caravana empallada de per tot arreu pel sometent que s'alçava en saber que una colla de gent de Barcelona s'acostava al poble, anà esclatant-se, tot deixant pels camps i pels camins un rastre de cadàvers de persones i de bèsties mortes de la pesta, de fam, de cansament i de desesperació.

El pare del poeta, vista la impossibilitat d'empendre el viatge en aquella fatal diligència, logrà a mitges, amb una família de Rocafort de Queralt, una gran tartana que els accondià al Vendrell, on s'instal·laren a l'antiga casa dels Guimerà, convençuts que cap perill traslladaria la tranquil·litat d'aquell quiet sojorn. Però al cap de pocs temps arribà al Vendrell una companyia de tropa i complí la llei se'l hagué de donar allotjament. A la mateixa nit de l'arribada, caiguéren malalts de la pesta dos soldats de l'escamot, i com que a l'endemà ressaltaren atacats dos paisans de la vila, els veïns emperguren la fugida amb el mateix estereotip i amb la mateixa pressa que la gent de Barcelona abandonava la ciutat. La família Guimerà seguí l'exòde i anà a raure a un mas del poble de Vallfior.

Passat el còlera i restablerta la normalitat ciutadana, la família Guimerà, que havia conservat el pla que decidí a Barcelona, tan aviat passava llargues temporades a la casa pairal del Vendrell com a ciutat. El pare, seguí per l'atracció del lloc de naixença, seguí per exigència del negoci, preferia l'estada vendrellenca; la mare, en canvi, el cor se'n hi anava a Barcelona. Així, doncs, per satisfer les preferències de cadascú, passaven quatre mesos d'hivern a ciutat i quatre restants la família anava i venia de la vila a la ciutat.

Aquesta estada a les terres del Vendrell emmollí l'esperit i la sensibilitat del futur poeta. L'espectacle dels camps tarraconins, el contacte amb aquella terra que essent tan nostra, servia un noble deix de romanisme, foren els elements reals que imposant-se en la personalitat encara indecisa del poeta, el lligaren d'una manera total i indissoluble amb els destins de Catalunya.

Les primeres poesies. — Els Jocs Florals. — L'home públic. — Als catòrzes anys, el seu pare, per a completar l'educació literària del noi, el portà al pensionat dels Escolapis de Barcelona, on passà tres anys, deixant un bon record de la seva aplicació i de la seva intel·ligència. Passat aquest temps, el seu pare, delicat de salut, el tingué del col·legi per posar-se al seu costat, perquè l'ajudés en el negoci. Aleshores començà d'escureure els primers versos, aprofitant les estones que les obligacions de la casa li ho permetien. Les primeres composicions les escriví en castellà; però ben aviat, el que després fou histo-

riador, el notari vendrell En Jaume Ramon i Vidales, amb el qual l'unió una cordial i profunda amistat, li donà entened d'escureure en català i d'aleshores ençà mai més no ha escrit en altre idioma. Ell, que quan arribà a Barcelona escoltava una mica esporuguit les converses plenes d'afectuosos expansió del seu pare i el seu oncle, present per disputa el que era calida conversa fraternal, trobà en el robust idioma patern la més pura i genuïna expressió dels seus sentiments.

A la seva primera poesia «El rei i el conseller», que es publica en el període literari «La Gramalla», en següent d'altres, de manera que quan a l'any 1872, després de la mort del seu pare, vingué a establir-se definitivament a Barcelona, el seu nom era ben conegut en els centres literaris ciutadans. L'estada a Barcelona li proporcionà l'ocasió de fer coneixença i amistat amb els literats i els artistes que en aquell temps formaven les famoses penyes del Café Suis, dels Les Delícies i d'altres centres particulars. Més tard aquestes penyes es traslladaren successivament al Café del Sigle, a la cantonada del carrer Nou, al Polya, al Continental. Avui la penya del Continental s'ha refugiat en una de les saletes dels baixos de l'Ateneu. En Guimerà fa temps que n'ha desertat, però entre els assidus encara hi ha alguna venerable figura que ha viscut tota aquesta època.

Quan En Guimerà s'establí a Barcelona, feia dos anys que sortia «La Renaixença», en la qual entrà, passant a ésser director fins a l'any 1886, quan la seva personalitat de dramaturg gairebé s'havia fet incompatible amb les tasques periodístiques.

En els Jocs Florals del 1875, el Consistori li adjudicà un accésit a un premi extraordinari guanyat per En Frederic Soler. La composició d'En Guimerà, premiada amb l'accésit, era «Indíbil i Mandoni».

Seguint el camí tan gloriósament començat, en els Jocs Florals de l'any següent guanyà la Flor Natural, i en els del 1877, hom li concedí els tres premis ordinats per les poesies «Cien patras», «L'any mil», que hagué de llegir-se dues vegades entre entusiasmes aclamacions, i «El darrer plant d'En Claris». Aquesta triple victòria és un cas únic de la restauració dels Jocs Florals ençà. Un any més tard fou secretari, i el 1879 mantenedor dels Jocs.

La seva primera obra «El rei i el conseller», que es publica en el període literari «La Gramalla», en següent d'altres, de manera que quan a l'any 1872, després de la mort del seu pare, vingué a establir-se definitivament a Barcelona, el seu nom era ben conegut en els centres literaris ciutadans. L'estada a Barcelona li proporcionà l'ocasió de fer coneixença i amistat amb els literats i els artistes que en aquell temps formaven les famoses penyes del Café Suis, dels Les Delícies i d'altres centres particulars. Més tard aquestes penyes es traslladaren successivament al Café del Sigle, a la cantonada del carrer Nou, al Polya, al Continental. Avui la penya del Continental s'ha refugiat en una de les saletes dels baixos de l'Ateneu. En Guimerà fa temps que n'ha desertat, però entre els assidus encara hi ha alguna venerable figura que ha viscut tota aquesta època.

Quan En Guimerà s'establí a Barcelona, feia dos anys que sortia «La Renaixença», en la qual entrà, passant a ésser director fins a l'any 1886, quan la seva personalitat de dramaturg gairebé s'havia fet incompatible amb les tasques periodístiques.

En els Jocs Florals del 1875, el Consistori li adjudicà un accésit a un premi extraordinari guanyat per En Frederic Soler. La composició d'En Guimerà, premiada amb l'accésit, era «Indíbil i Mandoni».

Seguint el camí tan gloriósament començat, en els Jocs Florals de l'any següent guanyà la Flor Natural, i en els del 1877, hom li concedí els tres premis ordinats per les poesies «Cien patras», «L'any mil», que hagué de llegir-se dues vegades entre entusiasmes aclamacions, i «El darrer plant d'En Claris». Aquesta triple victòria és un cas únic de la restauració dels Jocs Florals ençà. Un any més tard fou secretari, i el 1879 mantenedor dels Jocs.

La segona obra ecclèsiaca d'En Guimerà, «Judith de Belshazzar», fou estrenada també en una sessió privada, el 30 d'octubre de 1883, a l'Ateneu de Canet de Mar. Els assaigs de l'obra es feren a casa del doctor Blanch a un pis del carrer del Carme, cantonada al de Ponent; ell i l'ixart dirigien, i els intèrprets foren l'Edward Toda, En Riera, i Bertran. En Josep Miró, l'Agulló, i l'Alfons M. Solà feren de comparses. Els papers de «Gala Placidia» i de «Lídia» foren interpretats per la Carlota de Mena, segurament l'actriu més gran de totes les que han fet comèdia en català, i la senyoreta de Simón. El públic confirmà amb entusiasme l'èxit d'aquesta representació privada.

La segona obra ecclèsiaca d'En Guimerà, «Judith de Belshazzar», fou estrenada també en una sessió privada, el 30 d'octubre de 1883, a l'Ateneu de Canet de Mar. Els assaigs de l'obra es feren a casa del doctor Blanch a un pis del carrer del Carme, cantonada al de Ponent; ell i l'ixart dirigien, i els intèrprets foren l'Edward Toda, En Riera, i Bertran. En Josep Miró, l'Agulló, i l'Alfons M. Solà feren de comparses. Els papers de «Gala Placidia» i de «Lídia» foren interpretats per la Carlota de Mena, segurament l'actriu més gran de totes les que han fet comèdia en català, i la senyoreta de Simón. El públic confirmà amb entusiasme l'èxit d'aquesta representació privada.

Abans d'aquesta representació, que consagra públicament el geni del gran trèfic, el 28 d'abril del mateix any un grup d'amics i admiradors del jove poeta havia representat l'obra en una vetllada íntima al Teatre Principal. Els intèrprets foren l'Adolf Blanch, l'Artur Masiera, l'Artur Gallart, En Josep Vilaseca, En Riera, i Bertran. L'ixart, En Josep Miró, l'Agulló, i l'Alfons M. Solà feren de comparses. Els papers de «Gala Placidia» i de «Lídia» foren interpretats per la Carlota de Mena, segurament l'actriu més gran de totes les que han fet comèdia en català, i la senyoreta de Simón. El públic confirmà amb entusiasme l'èxit d'aquesta representació privada.

La segona obra ecclèsiaca d'En Guimerà, «Judith de Belshazzar», fou estrenada també en una sessió privada, el 30 d'octubre de 1883, a l'Ateneu de Canet de Mar. Els assaigs de l'obra es feren a casa del doctor Blanch a un pis del carrer del Carme, cantonada al de Ponent; ell i l'ixart dirigien, i els intèrprets foren l'Edward Toda, En Riera, i Bertran. En Josep Miró, l'Agulló, i l'Alfons M. Solà feren de comparses. Els papers de «Gala Placidia» i de «Lídia» foren interpretats per la Carlota de Mena, segurament l'actriu més gran de totes les que han fet comèdia en català, i la senyoreta de Simón. El públic confirmà amb entusiasme l'èxit d'aquesta representació privada.

La segona obra ecclèsiaca d'En Guimerà, «Judith de Belshazzar», fou estrenada també en una sessió privada, el 30 d'octubre de 1883, a l'Ateneu de Canet de Mar. Els assaigs de l'obra es feren a casa del doctor Blanch a un pis del carrer del Carme, cantonada al de Ponent; ell i l'ixart dirigien, i els intèrprets foren l'Edward Toda, En Riera, i Bertran. En Josep Miró, l'Agulló, i l'Alfons M. Solà feren de comparses. Els papers de «Gala Placidia» i de «Lídia» foren interpretats per la Carlota de Mena, segurament l'actriu més gran de totes les que han fet comèdia en català, i la senyoreta de Simón. El públic confirmà amb entusiasme l'èxit d'aquesta representació privada.

La segona obra ecclèsiaca d'En Guimerà, «Judith de Belshazzar», fou estrenada també en una sessió privada, el 30 d'octubre de 1883, a l'Ateneu de Canet de Mar. Els assaigs de l'obra es feren a casa del doctor Blanch a un pis del carrer del Carme, cantonada al de Ponent; ell i l'ixart dirigien, i els intèrprets foren l'Edward Toda, En Riera, i Bertran. En Josep Miró, l'Agulló, i l'Alfons M. Solà feren de comparses. Els papers de «Gala Placidia» i de «Lídia» foren interpretats per la Carlota de Mena, segurament l'actriu més gran de totes les que han fet comèdia en català, i la senyoreta de Simón. El públic confirmà amb entusiasme l'èxit d'aquesta representació privada.

ritat dels pràctics molt sovint s'erra de mig a mig. El cas és el següent: Per aquell temps s'havia fundat una agrupació amb el nom d'Associació d'Autors catalans. L'objecte de la qual era emancipar-se de la mena de tirania que En Pitarra i els seus companys d'empresa exercien sobre els autors que no eren de la seva colla, i donar a conèixer les produccions dels joves autors que devien ésser els modernistes d'aleshores. En Tutau, que era director i empresari de Novetats, va oferir el seu concurs i la seva companyia a la nova associació, que entre altres obres estrenà «Sagra i nora», d'En Pin i Soler. Per a decidir l'admissió de les obres s'havia constituït un Comitè format per l'Adolf Blanch, gran lector i home entès en les coses de teatre; En Vidal i Valenciano, un prestigi de la nostra escena; i En Tutau, actor meritiu i segurament el primer director d'escena que hi ha hagut a Catalunya. En Francesc Matheu era secretari de l'Associació.

En Guimerà va enviar els manuscrits d'«El fill del rei» i «Mar i cel» al Comitè de lectura, el qual, després de llegir les dues obres amb viu interès, fallà que, si bé els mèrits literaris, eren iguals, la temàtica de «Mar i cel» era tan poca, que no veien manera de portar-la a les taules. Per tant, optaren per «El fill del rei», que s'estrenà a Novetats el 24 de març de 1886, i al manuscrit de «Mar i cel», restà al calaix del secretari fins que a principis de la temporada següent En Guimerà el reclamà per a dur-lo a Roma, on li havien demanat una obra. La notícia deixà admirats el jurat i els amics que coneixien la tragèdia, els quals, convençuts de la impossibilitat material de representar-la, temien una desfeita per al seu estimat company. Però vingué el 7 de febrer del 1888 l'estrena de «Mar i cel» a Roma fou un èxit clamorós.

«Mar i cel» es traduí immediatament al castellà, estrenant-la Rafael Calvo a l'Espanyol de Madrid aquell mateix any. A aquestes obres seguí «El i monjo», que motivà vives discussions entre pitarristes i guimeristes i fins a guita escena violenta entre els dos autors, perquè semblava que En Pitarra havia robat el manuscrit de l'obra d'En Guimerà, escrivint a corre-cuita «El Monjo negre», estrenant-lo abans de la tragèdia guimeriana. Vingué després «L'ànima morta», que al cap de pocs temps d'estrenada, el gran Novell representà en Itàlia amb èxit extraordinari, donant-la a conèixer a Itàlia i als diferents països que visità en les seves excursions artístiques. «La boja» marca el final del cicle de les tragèdies i inicia el dels dramas, que culmina amb l'estrena de «Terra baixa», l'obra més representativa, no solament del teatre d'En Guimerà, sinó de Catalunya. Aquesta obra, com altres d'En Guimerà, s'estrenà primer a l'Espanyol de Madrid per la companyia Guerrero-Mendoza.

Durant l'estiu del 1896, En Guimerà, accedint al preu dels essentals artistes — — — — — que li demanaven una obra íntima, havia remès «La festa del blat» per posar-la a l'hi torn a l'Espanyol de Madrid; però considerant que l'obra plantejava un problema que podia semblar excessivament exòtic al públic madrileny, que difícilment el comprendria, En Guimerà demanà que li tornessin l'obra, i els senyors Guerrero-Mendoza li respongueren que li tornarien quan rebessin l'obra que havia de substituir «La festa del blat». Aleshores En Guimerà va oferir-los «Terra baixa», que acabava d'escrivir, i a l'últim del 96 l'obra s'estrenava a l'Espanyol de Madrid.

a tots passa de dos pams.
Les flames damunt son rostre
es mouen vermellejant,
com si a dintre de ses venes
tornés a córrer la sang.
Rei En Jaume!, com no crides
la teva raça al costat...
La raça del rei En Jaume
balla entorn dant-se les mans...

Una dona escabellada
a pes de braços l'ha aïcat.
Cap a les cel·les se'n puja:
darrera tots se n'hi van.

Ja li cau a mitja escala:
ja altra dona l'ha aixecat:
fins el cos del rei En Jaume
torna a eixir sobre dels caps.
Tots porten blandons i ciris,
i s'acosten i se'n van
pels corredors i les celles,
escarnint els cants sagrats.

La mòmia del rei En Jaume
ja acosten a un finestral.
— Poblet a qui vols? — ja bramulen,
— a Jesús o a Barabbas?

Els vidres salien a trossos:
la finestra dona al camp
La nit, que és plena i serenal...
l'aire, que dolç i embauma...
La lluna, alicant-se tranquil·la,
daura muntanyes i plans.
Se sent belar una ovel·la;
un rossinyol ha cantat.

Es la terra catalana
que el rei va trepitjar:
és l'aire, que el pit li ompleja,
dels Pireneus i el Montsant;
és la lluna que brillava.

sobre l'armei dels alarst!
La mómia del rei En Jaume
fins sembla que s'ha dreçat,
com si per dalt de les cimes
volgués veure més collà...
La colla canta que canta:
l'incendi, enverra, es fa gran.

Un que frec al rei es troba
tot de cop s'ha eborrostat,
que ha sentit calor estranya
caure a sobre de ses mans.
Fins a'l rei els ulls aixeca:
fred d'espant ja els ha baixat!
Ja els h, ha dit als de la vorra:
i nova corre com lamp.
Se s'apaguen les ranarries;
ja s'aparten esglaiats.
La mómia del rei En Jaume
ní a fil està plant!

Per les escales s'abocuen
com a corbs espertats:
salten els cris enerra
per los grans fumajant.
En el temple n'satureu,
passen d'un bot el portal:
a tomballons com vingueren
a tomballons se n'han 'nai

Quan són lluny, giren la cara:
 Roig per l'incendi és l'espai,
 i el rei, sempre a la finestra,
 avança el cos encisat.

Déu de justícia! Feu vostre
 món prec i el de mossos germans!
 Que treguem fam, i en sa boca
 lo pa i tot s'els torni; fang;
 que tinguem set, i s'eixuguin
 fonts i rius al sud davant;
 que tinguem fred, i ses robes
 se'ls hi tornin mar de flàm;
 que tinguem son i s'eixuguin
 sobre escorpions bavejants...
 Mes all que demà fel·liss
 i riallers tornaran!

ANGEL GUIMFRA

ooo

La darrera hora de la nit

La desfilita de gent, anant a vi-
 sitar el cadàver, ha durat fins a
 a primeres hores de la matinada.
 ha estat tancada la porta de la
 casa.

Molts dels visitants anaven amb
 el mateix vent de treballar — els
 mossos de bar amb les americanes
 blanques, els músics amb els insiru-
 ments sota el braç — d'alcorcos d'a-
 comiadar-se del poeta, i sabent que
 només aleshores i sense perdre temps
 podien dir-li adéu.

Hi ha poetes que tota la seva vida no volen ésser altra cosa que poetes. Ells saben que la Poesia és l'abstracció més alta, que només algun privilegiat aconsegueix concretar en estrofes immortalitzadores, la Dama incorporia que només s'ha

jels i el riu al seu davant;
 que l'incien fress i ses robes
 tots hi tornin mar de flam,
 que l'inguen son i s'eleguin
 sobre escorçons bavejants!...
 Mes all que demà felïços
 i riallers tornaran!

ANGELO GUIMFRA
 ○○○

La darrera hora de la nit

La desfílada de gent, anant a vi-
 sitar el cadàver, ha durat fins que,
 a primeres hores de la matíada,
 ha estat tancada la porta de la
 casa.

Molts dels visitants anaven amb
 el mateix vestit de treballar — els
 mossos de bar amb les americanes
 blanques, els músics amb els ins-
 truments sola el braç —, d'alcors d'a
 comidar-se del pòcia, i sabent que
 només aleshores sense perdre temps
 podien dir-li adéu.

Poc abans el gran poeta i dibuixant Apelles Mestres i l'eminent pintor en Joaquim Renart han pres el croquis del poeta cobert de flors seques per tot el lit.

El silenci dels qui pujaven, contemplaven el cadàver i sortien sense aturar-se més que per a signar en les llistes de condol, era un espectacle emocionant. A baix quedaven els grups, especialment a la plaça del Pi, on don Angel anava sentar-se a l'ombra dels arbres nocturns per a sentir les sardanes.

La família Milàrbat ha rebut el condol de molta gent i ha estat constantment acompanyada per amics seus i d'En Guimerà, per escriptors, periodistes i actors, que en aquests hores volien fer companyia a l'afectat.

Després del poeta i a la seva família d'adonació.

Després d'haver estat tancaada la porta, encara arribava gent desitjosa de contemplar el cadàver.

V Rplec de Torventut

La Junta organitzadora d'aquesta popular festa que, com anys anteriors, s'celebrarà el dia de Sant Jaume, a l'Ermita del Carmel, està ja ultimant els treballs preparatoris de la nova festa.

Per a la missa cantada, la qual tindrà lloc a l'Ermita, s'està treballant per aconseguir un cor de cantants.

tant, sota la direcció del mestre d' capella del Temple de la Sagrada Família, senyor Francesc Panella, hi inspirava missa "Te Deum Laudamus", de Perossi.

Pel que es refereix a les carreres de resistència, es fa avinent als corredors, que per a prendre-hi part, es precisa inscriure's, tenint de fer-ho a la Secretaria de la Joventut Cultural Popular, (carrer de Duran i Bas, número 9, pral.); el dia 3, a les vuit de la nit, quedarà tancada la llista.

A més de la Copa Joventut, es donaran cinc premis consentits en dues

copes i tres medalles.

L'andicó de sardanes, aïra a càrrec de la renomada cobla «Catalònia». S'estrenarà una sardana composta expressament, per l'insuperable compositor N'Artur Rigau. Serà acompanyada pel músic i cantant Perecenc, cantarà a més d'un escollit programa les formoses sardanes: «Cançó del taper», i «Carme gentil», amb acompanyament de la cobla.

Donat la molta aglomeració de cases a any, a l'hora de dinar, les càrregues del voltant que es dediquen a fer-ne han interessat de la Junta organitzadora el dirin l'atenció del públic a l'objecte que, per a ésser ben servits, procurin encàrregar el menjar amb antelació, i a ésser possible, abans del final de Sant Jaume.

a ja sis dies que el gran

...rioris poeta. Les llistes
...liers de armes, i entre
...hi ha de totes les cate
...es de ciència, polítics,
...es, clergues, dames i d
...ent del poble, que tota h
...ense distinció de classe
...ndament aquesta gran

I cobrint-me amb les cort
esborronada de fred,
pel mig de les clavellines
guaito el mar poc a poc.

I ell al veure que es dala
mos ulls endins la verdor,

vestit amb l'hàbit de monjo,
els capells rossos penjant,
la destra sobre l'espasa,
els ulls oberts i emboltrats.

Ja l'arramben a un sepulcre
els pracos pengim-penjam:
de galreil, com l'arrambaret

Donat la molta aglomeració
da any, a l'hora de dinar,
del voltant que es dediquen
han interessat de la ju-
nitzadora cròica Patencio
ble a l'objecte que, per a
servits, procurin encaixar
jar amb anticipació, a ésser
abans del dia de Sant Ja-

les cases
a fer-ne
nta orga-
del pu-
esser ben
el men-
possible.
me.

Gua'tava el sol a l'església
 abocat a un finestral:
 per no veure'ls, abans d'hora
 sota terra s'ha amaga.
 Fugien les aus pel cimbori
 rebotent d'acl d'allà;
 sentís i santes, com si enrrera
 es fessin per els altars,
 i el guerrier palpés les armes,
 i a sos peus grunyís el ca,
 i en la creu el Fill de l'Home
 els ulls obrís admirat.
 Ja s'estén com inca d'olt
 l'escamot de condemnats.
 Uns sermoneis des del claustre;
 uns altres piquen de maos;
 encà amb cobles bordelleres
 canten absolts i salm,
 van les dones per les cel·les

Poc abans el gran poeta i director Apol·les Mestres i l'eminent dramaturg i escriptor Joan Vinyes en Joaquim Renart han presenciat el primer acte de la obra, i després el poeta cobert de flors i de guirlandes, amb el cap descobert, cantant:

El silenci dels qui pulven, contenen el cadàver i sortien sense pensar més que per a signar en l'acte de condol, era un espelme cloncant. A baix quedaven rups, especialment a la placeta, on don Angel amagava sentar-se a les guelles hores nocturnes per a les sardanes.

Després d'això, l'Alfabet ha rebut el premi de molta gent i ha estat omentament acompanyada per artistes i d'En Guimera, per escriptors i actors, com en agraïment vollen fer companyia a

La Junta organizadora d'aquesta

pel que es refereix a les carreeres de resistència, és fa avinent als col·lectors, que per a prendre-hi part, caldria inscriure's, tenint de fet, a la Secretaria de la Joventut Popular, el carrer de Burela, 10, 1r. pis; i, a més, a la vegada a la nit, d'acord amb la llista que a més de la Copa Joventut, es donen uns cinc premis consistents en dues copes i tres medalles.

L'laudació de sardanes, anirà a càrrec de la renomada còpia catalana, S'estrenarà una sardana còpia, i, a més, una altra, que es llegirà a costa expressament, per l'inspiring compositor N'Artur Rimbaud.

El meritiós Orleó Pirene, cantarà a més d'un esollit grup, cançons formoses sardanes: "Canço de l'aper", i "Carne gentiu", amb acompanyament de la cobla.

Finalment, el grup de la resistència de

I cobrint-me amb les cortines,
esborronada de fred,
pel mig de les claveïl·lins
guaito el mar poc a pocet.

I ell al veure que es daixeixen
mos ulls endins la verdor,

vestit amb l'hàbit de monjo,
els cabells rossos penjant,
la destra sobre l'espasa,
els ulls oberts i emboltra's.

Ja l'arribaren a un sepulcre,
els braços penjam-penjam,
de gairell, com l'arribaren,

donat la molta aglomeració no
a any, a l'hora de dinar, les cases
el voltant que es dediquen a fer-
van interessat de la Junta or-
tizadora ordinària l'atenció del p
lic a l'objecte que, per a ésser be
rrills, procurin encarregar el men
amb anticipació, a ésser possib
bans del dia de Sant Jaume.

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona.—Dia 18 de juliol de 1924.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les vuit.

Baròmetre a l'alt del mar: 761.9, 761.8, 761.7.

Termòmetre sec: 22.0, 26.1, 25.3.

Termòmetre humit: 21.1, 23.1, 22.1.

Humitat (centèsimes de saturació): 84, 76, 71.

Direcció del vent: E., S., S.

Velocitat del vent en metres per segon: 1, 3, 3.

Estat del cel: Tapat. Quasi seré.

Classe de núvols: Nb. Al St., K. Nb.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 27.4; mínima, 21.7; id. prop del sol, 33.0.

Oscil·lació termomètrica: 5.7.

Temperatura mitja: 24.5.

Previsió a qualsevol hora, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0.0 mm.

Recorregut del vent en igual període: 166 km.

Observacions particulars: No cap.

El director: E. Alcòb

— Fostro-Gilco-Kola-Lectinat, cura debilitat B. Domènec, Ronda de Sant Pau, 71.

La matança de dijous fou la següent:

Escarxador general: bous, 13; vaques, 32; vedelles, 239; moltons, 344; bocs, 19; cabrits, 37; anyells, 432; ovelles, 535; cabres, 13; porcs, 30. Total, 1.824.

A Sant Martí: vaques, 1; vedelles, 12; moltons, 117; anyells, 333; ovelles, 138. Total, 601.

A Sarrià: bous, 1; vaques, 1; vedelles, 7; moltons, 12; anyells, 15; ovelles, 5. Total, 42.

Vaixelles **PORCELLANA**
J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

Al passeig de Gràcia, un auto es desvià i topà contra un pedris, tirant-lo a terra.

JOIES VILANOVA Unió, 6

Al carrer de València, una bicicleta, muntada per Martí Carrera Baran, topà contra un auto, i restà destruïda. El ciclista presenta erosions i contusions a la mà i cama esquerra.

Crustalleries J. Llorens, R. Flors, 30.

A la Rambla de les Flors, un tramvia envestí per darrera un auto, i li causà desperfectes.

Al carrer de les Freixures, sonaren xifres demanant auxíli. Hi acudiren uns guàrdies i agafaren per escandallitzador, a Josep Serra Ruiz, i el portaren al Dispensari, on li curaren erosions a la cara i alcoholisme agut, i per ordre del metge, li posaren una camisa de força, i el tancaren al calabós. Mentre el portaven al Dispensari, atacà un funcionari de Correus, esgarçant-lo del pit, esquinçant-li la camisa i l'armilla, i després anava movent gran escàndol, pegant als guàrdies i a tots els viatgers que se li apropaven.

A la Casa de Socors del carrer de Barbària, fou auxiliada Maria Janina Comillas, de 19 anys, soltera, per haver ingerit una pastilla de sublimat corrosiu, presentant símptomes d'intoxicació.

Al carrer d'Aroles, Josep Carreras Tornavell, en aixecar una barra de gel, li va caure i li causà erosions al genoll dret.

Al carrer de Tarragona, davant de la caserna de cavalleria, un subjecte que fugí va agredir a Joan Batlle Raspall, i li causà ferides incises als llavis, i erosions a diverses parts del cos.

Al carrer de Jesús, de Gràcia, Maria Ramos Ventura, va caure casualment, i presentà luxació tibio-tarsiana dreta.

A bord del vaixell «Barcelona», de la Companyia Pinillos, al mariner Francesc Gordo Millà, li caigué al damunt una guindola, i li causà contusió inguinal esquerra amb herida.

A la matinada d'ahir, divendres, semblà que els cels s'havien compadecut dels infelicitats mortals. Catgüen uns gots prometedors de la gran desitjada pluja.

L'envolupat del firmament així ho feia esperar. Però tot es restà a caure, ja a la matinada, uns ràfecs que amb profetia serviren per a regar els carrers.

Ahí aparegué un dia de sol que no ens atreví a anomenar esplendor. Ha estat tan sofocant el calor, que no mereix tal qualificació.

Un nombre grup de la colònia uruguaiana es traslladà ahir, a Les Planes, on s'efectua una festa de camp per a commemorar el 96 aniversari de la Constitució de la República Oriental de l'Uruguai.

Es serví un àpat format amb plats típics del país i regat entre els uruguaïans la més franca expansió i companyeria.

El Radi Club Catalunyà, celebrarà Junta general demà, diumenge, a les onze del matí, al local social.

L'Institut de Cultura i Biblioteca per a la Dona celebrarà els següents actes:

Seció Permanent d'Educació i Instrucció: Demà, diumenge, a dos quarts de cinc, lliçó de cuina catalana.

Seció Permanent de Religió i Culte: Demà, a les vuit del matí, missa resada.

Seció Permanent d'Economia i Provisions: Durant els mesos d'estiu continua funcionant el Restaurant, servei exclusivament famení, servint-se el dinar a dos quarts de

Angel Guimerà y Jorge

Mestre en Gay Saber - Expresident de la Unió Catalanista - Expresident de la Lliga de Catalunya

Expresident de l'Ateneu Barcelonès - Cavaller de la Legió d'Honor

ha mort havent rebut els Sants Sagraments

(A. C. S.)

Els seus parents, presents y ausents, y la família Aldavert, al ferlos assaber la trista nova, els demanen un piadós recort per l'ànima del finat y l'assistència a la casa mortuòria, Petritxol, 4, avui, dissabte, a les quatre de la tarda, per acompanyar el cadàver a la iglesia parroquial de Ntra. Sra. del Pi, y després a sa darrera estada (Cementiri Nou).

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

tres a totes les soles que ho destiguen, podent anar acompanyades d'altres individus encara que no siguin soles.

La policia ha detingut dos individus, coneguts com a timadors, ocupants d'uns sobres convenientment preparats amb bitllets falsos de mil pessetes, per tal de fer una estafa pels procediments de les misses i dels «canviats».

MARES
tindreu
MOLTA LLET
prenent

Rob-Vida Miret

No és més que una orxata del suc de plantes lleteres que pasturen instintivament els mamífers quan tenen necessitat d'aliment.

Durant l'embaràs: Rob-Vida n.º 1 combat l'al·lúrida, dolors i molèsties propis de l'estat, desenrotlla i fortifica el nou ésser, tonifica la mare i predisposa per a un part feliç i lleu abundant.

En la lactància: Rob-Vida n.º 2 augmenta la quantitat de llet, l'enriquia en caseïna i mantega, refa la mare de la desnutrició causada per l'aliment.

En farmàcies, Autor, doctor Miret, plaça Comercial, 9, Barcelona.

Religioses

Avui, Sant Vicens de Paül, confessor i fundador, i Santa Rufina, verge.

—Demà, Sant Elies, profeta, i Santa Margarida, verge i màrtir.

—Quaranta hores: Avui, a l'església de Prebères seculars de l'Oratori de Sant Felip Neri, Hores d'exposició: De dos quarts de sis del matí a dos quarts de vuit de la tarda. —Demà, a la mateixa església.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona del Roser, a Sant Cugat, o a Montsió.

—Demà, Nostra Dona de la Guia, a la capella de Marçis.

Adoració nocturna: Avui, Torn de Sant Miquel Arcàngel, a la capella de Marçis.

—Demà, Torn de la Sagrada Família.

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de Sant Josep, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). —Demà, Torn de Nostra Dona del Perpetu Socors, a la mateixa capella.

—Parroquia de Santa Engúnia del Congost (Figaró). —La festa anual que la Junta de Caritat d'aquesta parroquia dedica al Sagrat Cor de Jesús es celebra solemniament el dia 13 d'aquest mes. Al matí hi haurà missa de Comunió general amb plàstica preparatòria pel reverend Pare Pius d'Igualada, caputxí, i a dos quarts d'onze oficial, cantant per l'escolania de l'església dels PP. Caputxins de Sarrià (Barcelona), amb sermó pel citat P. predicador.

A la tarda es fa la funció acoustada amb exposició del Santíssim, cant del trisagí i sermó pel mateix P. Pius, amb extraordinària concurrència de fidels que de la Garriga i Figaró pujaren per associar-se a la festa i especialment a

Religioses

La meua felicitat, simpàtiques lectors, la dec al treure'm d'arrel el pel molit i pel de la cara i braços amb el tan acreditat **DESPILATORI BELLEZA**. És inofensiu. Venda en perfumeries. Primer premi: Fàbrica: Argenté Germans. Badalona.

Religioses

Avui, Sant Vicens de Paül, confessor i fundador, i Santa Rufina, verge.

—Demà, Sant Elies, profeta, i Santa Margarida, verge i màrtir.

—Quaranta hores: Avui, a l'església de Prebères seculars de l'Oratori de Sant Felip Neri, Hores d'exposició: De dos quarts de sis del matí a dos quarts de vuit de la tarda. —Demà, a la mateixa església.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona del Roser, a Sant Cugat, o a Montsió.

—Demà, Nostra Dona de la Guia, a la capella de Marçis.

Adoració nocturna: Avui, Torn de Sant Miquel Arcàngel, a la capella de Marçis.

—Demà, Torn de la Sagrada Família.

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de Sant Josep, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). —Demà, Torn de Nostra Dona del Perpetu Socors, a la mateixa capella.

—Parroquia de Santa Engúnia del Congost (Figaró). —La festa anual que la Junta de Caritat d'aquesta parroquia dedica al Sagrat Cor de Jesús es celebra solemniament el dia 13 d'aquest mes. Al matí hi haurà missa de Comunió general amb plàstica preparatòria pel reverend Pare Pius d'Igualada, caputxí, i a dos quarts d'onze oficial, cantant per l'escolania de l'església dels PP. Caputxins de Sarrià (Barcelona), amb sermó pel citat P. predicador.

A la tarda es fa la funció acoustada amb exposició del Santíssim, cant del trisagí i sermó pel mateix P. Pius, amb extraordinària concurrència de fidels que de la Garriga i Figaró pujaren per associar-se a la festa i especialment a

Religioses

Avui, Sant Vicens de Paül, confessor i fundador, i Santa Rufina, verge.

—Demà, Sant Elies, profeta, i Santa Margarida, verge i màrtir.

—Quaranta hores: Avui, a l'església de Prebères seculars de l'Oratori de Sant Felip Neri, Hores d'exposició: De dos quarts de sis del matí a dos quarts de vuit de la tarda. —Demà, a la mateixa església.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona del Roser, a Sant Cugat, o a Montsió.

—Demà, Nostra Dona de la Guia, a la capella de Marçis.

Adoració nocturna: Avui, Torn de Sant Miquel Arcàngel, a la capella de Marçis.

—Demà, Torn de la Sagrada Família.

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de Sant Josep, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). —Demà, Torn de Nostra Dona del Perpetu Socors, a la mateixa capella.

—Parroquia de Santa Engúnia del Congost (Figaró). —La festa anual que la Junta de Caritat d'aquesta parroquia dedica al Sagrat Cor de Jesús es celebra solemniament el dia 13 d'aquest mes. Al matí hi haurà missa de Comunió general amb plàstica preparatòria pel reverend Pare Pius d'Igualada, caputxí, i a dos quarts d'onze oficial, cantant per l'escolania de l'església dels PP. Caputxins de Sarrià (Barcelona), amb sermó pel citat P. predicador.

A la tarda es fa la funció acoustada amb exposició del Santíssim, cant del trisagí i sermó pel mateix P. Pius, amb extraordinària concurrència de fidels que de la Garriga i Figaró pujaren per associar-se a la festa i especialment a

Religioses

Avui, Sant Vicens de Paül, confessor i fundador, i Santa Rufina, verge.

—Demà, Sant Elies, profeta, i Santa Margarida, verge i màrtir.

—Quaranta hores: Avui, a l'església de Prebères seculars de l'Oratori de Sant Felip Neri, Hores d'exposició: De dos quarts de sis del matí a dos quarts de vuit de la tarda. —Demà, a la mateixa església.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona del Roser, a Sant Cugat, o a Montsió.

—Demà, Nostra Dona de la Guia, a la capella de Marçis.

Adoració nocturna: Avui, Torn de Sant Miquel Arcàngel, a la capella de Marçis.

—Demà, Torn de la Sagrada Família.

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de Sant Josep, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). —Demà, Torn de Nostra Dona del Perpetu Socors, a la mateixa capella.

—Parroquia de Santa Engúnia del Congost (Figaró). —La festa anual que la Junta de Caritat d'aquesta parroquia dedica al Sagrat Cor de Jesús es celebra solemniament el dia 13 d'aquest mes. Al matí hi haurà missa de Comunió general amb plàstica preparatòria pel reverend Pare Pius d'Igualada, caputxí, i a dos quarts d'onze oficial, cantant per l'escolania de l'església dels PP. Caputxins de Sarrià (Barcelona), amb sermó pel citat P. predicador.

A la tarda es fa la funció acoustada amb exposició del Santíssim, cant del trisagí i sermó pel mateix P. Pius, amb extraordinària concurrència de fidels que de la Garriga i Figaró pujaren per associar-se a la festa i especialment a

Religioses

Avui, Sant Vicens de Paül, confessor i fundador, i Santa Rufina, verge.

—Demà, Sant Elies, profeta, i Santa Margarida, verge i màrtir.

—Quaranta hores: Avui, a l'església de Prebères seculars de l'Oratori de Sant Felip Neri, Hores d'exposició: De dos quarts de sis del matí a dos quarts de vuit de la tarda. —Demà, a la mateixa església.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona del Roser, a Sant Cugat, o a Montsió.

—Demà, Nostra Dona de la Guia, a la capella de Marçis.

Adoració nocturna: Avui, Torn de Sant Miquel Arcàngel, a la capella de Marçis.

—Demà, Torn de la Sagrada Família.

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de Sant Josep, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). —Demà, Torn de Nostra Dona del Perpetu Socors, a la mateixa capella.

—Parroquia de Santa Engúnia del Congost (Figaró). —La festa anual que la Junta de Caritat d'aquesta parroquia dedica al Sagrat Cor de Jesús es celebra solemniament el dia 13 d'aquest mes. Al matí hi haurà missa de Comunió general amb plàstica preparatòria pel reverend Pare Pius d'Igualada, caputxí, i a dos quarts d'onze oficial, cantant per l'escolania de l'església dels PP. Caputxins de Sarrià (Barcelona), amb sermó pel citat P. predicador.

A la tarda es fa la funció acoustada amb exposició del Santíssim, cant del trisagí i sermó pel mateix P. Pius, amb extraordinària concurrència de fidels que de la Garriga i Figaró pujaren per associar-se a la festa i especialment a

la Processó que es feu tot seguit, acompanyant Nostrum amb veritable devoció i reverència. Després es repartiren tres llibres de la caixa d'estalvis a tres alumnes de l'escola del poble, acabant-se amb el sortejol organitzat per la Junta de Caritat en el qual sortiren premis als números següents: Primera sort, número 1230; segona, 1167; i tercera, número 2244.

—La Congregació de la Immaculada Verge Maria i Sant Lluís Gonzaga, celebrarà la Comunió general reglamentària demà diumenge, a les vuit del matí a l'església del Sagrat Cor (carrer de Casp).

—A l'església del Reial Monestir de Santa Clara, l'Arxiconfraria de Filles de Maria celebrarà els seus exercicis mensuals, demà diumenge, dia 20.

Al matí, a les vuit, missa de Comunió general.

A la tarda a dos quarts de set, rosari, visita a la Santíssima Verge, i sermó per un P. del Puríssim Cor de Maria.

Acabarà la funció amb el cant de la Salve.

—Santuari de la Verge del Carme (P.P. Carmelites) Gran Via Diagonal xamfrà Lúria. —Diumenge, dia 20, festivitat de Sant Elies Profeta, fundador de l'Orde del Carme. A les deu del matí, hi haurà ofici solemne cantat per la reverenda Comunió.

A dos quarts de set de la tarda, funció solemne amb el res del Sant Rosari, exercicis amb cant i sermó pel reverend P. Frà Guillem de la Santíssima Trinitat.

—A la parroquia de Santa Maria de Manlleu, cantarà la seva primera missa, el 27 del corrent, el jove sacerdot mossèn Lluís Icart.

L'apadrinaran en tan solemne acte els esposos Anna Senyé i Lluís Ayarà. L'Orfeó, Vigil de Santa Cecília, cantarà la missa del Roser del mestre Romeu i predicarà el canonge Collet, ardiaca de la Seu vigatana.

Els seus padrins li han fet present d'un ric calze i una riquíssima casulla amb la Verge del Montserrat.

L'acte promet ésser una festa solemne en tots sentits.

—A l'església parroquial de Sant Josep (Santa Mònica), es va celebrar dijous el solemne acte de la Comunió dels alumnes de l'Institut Català de Sord-muts i de les classes gratuïtes que sosté el Patrocinat.

L'altar major estava esplendorós de llum i de flors.

Durant la santa missa els alumnes llegien en veu alta oracions pròpies de l'acte, per mitjà de la paraula que han après a la institució, i que és igual que la que expressen els oients.

El celebrant, mossèn Batlle Jaume, que a la vegada és professor de l'esmentada institució els va fer una sentida i emocionant plàtica la qual commogué els tendres cors dels petits combrats així com el dels altres assistents a la festa. Molts hi ploraven.

Acompanyaren a la sacra-Mesa a rebre el Pa Eucarístic, els nous combrats, els condeixebles que ja ho van fer els altres anys, els professors, el director i la seva família i la dels nous combrats, i la Junta del Patronat.

Acabada la missa van anar tots els concurrents a la festa al domicili de l'Institut on se'ls va servir un esplendí esmorzar amb abundància de dolços, costejats pel president del Patronat, senyor Baró de Oller, assortits de la casa Llibre i Serra.

El servei de taula ha sigut fet pel restaurant «Vila».

Els honors de la casa van ésser fets pel director de l'Institut Català de sord-muts i la seva esposa Na Rosa Peydró.

En acabar la festa els alumnes més aventajats han dit parlaments amb paraula espontània, en els quals deien als seus companys que van més enllà en l'ensenyament, que donen ésser constants com ells per aconseguir el llenguatge que els ha de fer aptes per la vida, acostant-se així més als seus companys oients.

Parroquia de Betlem. —Avui, dissabte, a dos quarts de set, res del Sant Rosari, continuarà la solemne novena de la Mare de Déu del Carme, cantants motets i les avaries l'escolania, acompanyada d'instrument de corda i sermó pel Rnd. P. Joan Blanch del S.C. de M. finalitzant amb la salve i besamanys a la Verge.

Demà, diumenge, es celebraran misses cada mitja hora, des de les sis fins a la una.

A les set, es practicaràn els devots exercicis de la Novena a la Verge del Carme.

A dos quarts de vuit, començarà l'Evangeli pel Rnd. rector. A les deu oficial, cantat per la Rnda. Gloriosa i pels nois i noies del Centre Social. D'onze a dotze, ensenyament del Catecisme.

Tarda a dos quarts de set, després del Sant Rosari es practicaràn els devots exercicis de la Novena del Carme, cant de les avaries i motets per la capella de música, sermó pel Rnd. Blanch, finalitzant amb la Salve i besamanys a la Verge Carmel·lina.

Parroquia de Sant Pau del Camp. —Demà, diumenge, a les vuit, Horelia parroquial. A les onze, visita espiritual a la Mare de Déu de Mont-

HOTEL COLON

Classificat oficialment de Primer Ordre. A petició d'amics i clients, les famílies dels quals passen l'estiu fora de Barcelona, la Direcció de l'HOTEL COLON estableix, amb caràcter extraordinari:

Tarifa especial d'estatge per setmanes

Reservant una sèrie d'habitacions amb tot el confort propi del gran Hotel Colon.

Direcció: REGAS

serrat, i a les dotze, explicació d'un punt doctrinal.

A dos quarts de cinc de la tarda, Sant Rosari, amb exposició del Santíssim, exercicis a honor del Sagrat Cor de Jesús, sermó per mossèn Miquel Anglès, Pvre. Vicari, benedictí i reserva, tot seguit exposició de l'Escapulari de la Mare de Déu del Carme i renúci de zeladors de l'Apostolat de l'Oració.

Els dies 25, 26 i 27 d'aquest mes hi haurà la funció de les Quaranta Hores.

—Demà diumenge, a dos quarts de nou del matí, a la capella del Col·legi Màxim de Sarrià (carrer de Campaner) tindrà lloc la solemne festa religiosa en celebració del final de la quarta tanda d'Exercicis Espirituals organitzats per la barriada de Sans.

Entre tots els exercicis d'aquesta capital hi ha molt entusiasme per assistir al prediçat acte, que serà una demostració més de l'èxit que conquerint l'Obra dels Exercicis Parroquials.

Acabada la missa de Comunió tots els concurrents seran obsequiats per la Comissió Organitzadora amb un esmorzar de Germanor.

Queden especialment convidats tots els que han sigut exercitants i les llurs famílies.

—Parroquia de Santa Maria del Pi. —Demà diumenge, la primera missa a les quatre, la segona a les sis, les altres cada mitja hora i la darrera a dos quarts d'una. A les set, missa parroquial amb explicació del Sant Evangeli pel reverend Eudom. A dos quarts de deu, res d'Hores Canòniques, i ofici conventual cantat per la reverenda Comunió. A dos quarts de dotze missa i lectura doctrinal, arca de tres a quatre, ensenyament del Catecisme. A dos quarts de set, funció de Minerva amb exposició de S. D. M.

Na Isabel Martínez Sorba de Viñals, Mori el 5 del corrent. Avui, de deu a dotze misses a Sant Just.

Na Teresa Elías i Coll de Borràs. Mori el dia 8 del corrent. Avui, a les deu, al Pi.

La nena Corma

LA GERMANA D'EN CARLES CORMA, QUE ACABA DE COMPLIR 37 MESOS D'EDAT, INTERPRETA AL PIANO LES OBRES DELS GRANS CLASSICS

Hem parlat en altres ocasions, del prodigiós artista Carles Corma, net de l'ignasi Corma, que durant molts anys, va ésser company de Redacció nostre. En Carles Corma, qui encara no ha complert sis anys d'edat, s'ha presentat ja davant de públics selectíssims, interpretant programes que sols poden donar els grans artistes.

La premsa en totes ocasions, ha fet ressaltar els meravellosos d'aquest prodigiós pianista, les qualitats sorprenents del qual, desconcerten els homes més experimentats.

Però calia una altra sorpresa encara. Els amics de la família Corma, i entre aquests, molts crítics i literats, han pogut aquest dies, fruit d'unes belles sessions musicals, a càrrec d'una delícia del petit pianista, descobrir que sols aplega 27 mesos, i que, interpreta amb exquisida pulcritud Mozart, Bach, Haydn, Grieg, Beethoven, etcètera.

Aquesta nena és germana d'En Carles Corma, i té per nom Gioacosta.

Posada al piano, té tot l'aspecte d'una petita nina, però bon punt posa els dits al teclat, meravella tots els que la volten.

Sobre aquest cas prodigiós, diu un distingit crític:

—Primer, No obstant, aquesta claritat té consciència de la quadratura rítmica del rigor del compàs, de la intensitat en el contrast d'intensitats relatives i de l'elasticitat en les cadències finals.

Segon. La digitació correctíssima, sense trampes ni acomodacions mo-

menàcies. Si els seus dits rellisquen en algun passatge, ella no transigeix amb ella mateixa, i es corregeix, re-trocedint.

Tercer. Ataca a l'acte, de memòria, l'obra el nom de la qual se li cita.

Quart. Mentre toca, ella canta amb la seva afuada veu de nina, amb la particularitat excepcional de «sofajar», donant a cada nota el seu nom. Si la tessitura pianística va més enllà de la seva limitada tessitura vocal, ella salta cantant a l'interval d'octava amb naturalitat.

Cinquè. Col·locada d'esquena al piano, endevina sense error ni vacil·lació, el nom de inaisseval nota que s'ha de tocar, entenent-la correctament.

Sisè. Segon testimoni de les persones que han presenciat la seva manera d'aprendre, l'assimilació és quasi instantània, la retentiva absoluta, tant en el conjunt com en el detall puntual.

Causas que hagin pogut determinar aquesta evolució tan prematura? Naturalment, apart de l'instint precós, el contacte de l'ambient sonor creat entorn seu pel seu germà. La precocitat semblaria ésser, en aquest cas, contagiosa, tractant-se d'un cas «clínic» sobre el qual, sols poden hipotetitzar els fisiòlegs.

El desenvolupament intel·lectual i sentimental dels dos germans, s'inicia i segueix una marxa paral·lela; però, la nena ha tingut l'avantatge d'experimentar la influència del «medi musical» que l'ha volada el seu germà, amb l'exquisidesa de la missió de «professor seu», que ell s'ha imposat, amb una tendresa alternada amb el rigor, que resulta fidel reflectiment dels mètodes que amb ell empra el mestre Marshall, amb tan sorprenents resultats.

Com abans

Els urbans del carrer de Salmoron han deixat sense efecte la innovació que havien implantat prohibint que a la parada de la Travesera els passatgers pugessin als tramvies, a fi d'anar de pressa, per les dues plataformes.

Bisbat

—Ha complimentat al governador eclesiàstic el bisbe de Mallorca, doctor Domènec.

—Ha sigut visitada la Mare Abadessa del Convent de Religioses Caputxines de Sarrià, Sor Agnès Puig. Demà, diumenge, predicarà a la Catedral, el jesuïta P. Mendoza.

Obituari

ENTERRAMENTS

Per avui al matí hi ha assenyalats els següents enterraments:

Maria Solà Tracesat, de 33 anys, casada, de l'Hospital Clínic al Cementiri del sud-oest. A les vuit.

Rosa Vives, de 77 anys, vidua, del carrer Sant Pau, 94, al Cementiri del sud-oest.

Sadurn Lluís Maestro, de 57 anys, del carrer Col·lo, 321, al Cementiri del sud-oest. A un quart de deu.

Catalina Latorre Rios, d'un any, del carrer Comte del Asalto, 158, al Cementiri de Les Corts. A les deu.

Montserrat Cuyàs Caucassa, de 4 mesos, del carrer Joan de Paquira, 51, al Cementiri de Sant Andreu. A les vuit.

Enterraments que es celebraran aquesta tarda:

Carles Figuerola i Farré, de 71 anys, casat, de l'Hospital del Sagrat Cor al cementiri del sud-oest. A les tres.

Angel Guimerà i Jorge, de 77 anys, solter, del carrer de Petritxol, 4, principal, al cementiri del sud-oest. A les quatre.

Anselm Buqueras i Garcia, de 69 anys, casat, del Camí del Coll, 24, baixos, al cementiri del sud-oest. A les quatre.

Pau Duch i Huguet, de nou anys, de l'Hospital Clínic al cementiri de Sans. A les tres.

Enric Puig i Abatarregui, de 17 anys, solter, de l'Hospital del Sagrat Cor al cementiri del sud-oest. A les tres.

Obituari

Per avui al matí hi ha assenyalats els següents enterraments:

Maria Solà Tracesat, de 33 anys, casada, de l'Hospital Clínic al Cementiri del sud-oest. A les vuit.

Rosa Vives, de 77 anys, vidua, del carrer Sant Pau, 94, al Cementiri del sud-oest.

Sadurn Lluís Maestro, de 57 anys, del carrer Col·lo, 321, al Cementiri del sud-oest. A un quart de deu.

Catalina Latorre Rios, d'un any, del carrer Comte del Asalto, 158, al Cementiri de Les Corts. A les deu.

Montserrat Cuyàs Caucassa, de 4 mesos, del carrer Joan de Paquira, 51, al Cementiri de Sant Andreu. A les vuit.

Enterraments que es celebraran aquesta tarda:

Carles Figuerola i Farré, de 71 anys, casat, de l'Hospital del Sagrat Cor al cementiri del sud-oest. A les tres.

Angel Guimerà i Jorge, de 77 anys, solter, del carrer de Petritxol, 4, principal, al cementiri del sud-oest. A les quatre.

Anselm Buqueras i Garcia, de 69 anys, casat, del Camí del Coll, 24, baixos, al cementiri del sud-oest. A les quatre.

Pau Duch i Huguet, de nou anys, de l'Hospital Clínic al cementiri de Sans. A les tres.

Enric Puig i Abatarregui, de 17 anys, solter, de l'Hospital del Sagrat Cor al cementiri del sud-oest. A les tres.

Obituari

Per avui al matí hi ha assenyalats els següents enterraments:

Maria Solà Tracesat, de 33 anys, casada, de l'Hospital Clínic al Cementiri del sud-oest. A les vuit.

Rosa Vives, de 77 anys, vidua, del carrer Sant Pau, 94, al Cementiri del sud-oest.

Sadurn Lluís Maestro, de 57 anys, del carrer Col·lo, 321, al Cementiri del sud-oest. A un quart de deu.

Catalina Latorre Rios, d'un any, del carrer Comte del Asalto, 158, al Cementiri de Les Corts. A les deu.

Montserrat Cuyàs Caucassa, de 4 mesos, del carrer Joan de Paquira, 51, al Cementiri de Sant Andreu. A les vuit.

Enterraments que es celebraran aquesta tarda:

Carles Figuerola i Farré, de 71 anys, casat, de l'Hospital del Sagrat Cor al cementiri del sud-oest. A les tres.

Angel Guimerà i Jorge, de 77 anys, solter, del carrer de Petritxol, 4, principal, al cementiri del sud-oest. A les quatre.

Anselm Buqueras i Garcia, de 69 anys, casat, del Camí del Coll, 24, baixos, al cementiri del sud-oest. A les quatre.

Pau Duch i Huguet, de nou anys, de l'Hospital Clínic al cementiri de Sans. A les tres.

Enric Puig i Abatarregui, de 17 anys, solter, de l'Hospital del Sagrat Cor al cementiri del sud-oest. A les tres.

Obituari

Per avui al matí hi ha assenyalats els següents enterraments:

Maria Solà Tracesat, de 33 anys, casada, de l'Hospital Clínic al Cementiri del sud-oest. A les vuit.

Rosa Vives, de 77 anys, vidua, del carrer Sant Pau, 94, al Cementiri del sud-oest.

Sadurn Lluís Maestro, de 57 anys, del carrer Col·lo, 321, al Cementiri del sud-oest. A un quart de deu.

Catalina Latorre Rios, d'un any, del carrer Comte del Asalto, 158, al Cementiri de Les Corts. A les deu.

Montserrat Cuyàs Caucassa, de 4 mesos, del carrer Joan de Paquira, 51, al Cementiri de Sant Andreu. A les vuit.

Enterraments que es celebraran aquesta tarda:

Carles Figuerola i Farré, de 71 anys, casat, de l'Hospital del Sagrat Cor al cementiri del sud-oest. A les tres.

Angel Guimerà i Jorge, de 77 anys, solter, del carrer de Petritxol, 4, principal, al cementiri del sud-oest. A les quatre.

Anselm Buqueras i Garcia, de 69 anys, casat, del Camí del Coll, 24, baixos, al cementiri del sud-oest. A les quatre.

Pau Duch i Huguet, de nou anys, de l'Hospital Clínic al cementiri de Sans. A les tres.

Enric Puig i Abatarregui, de 17 anys, solter, de l'Hospital del Sagrat Cor al cementiri del sud-oest. A les tres.

Obituari

Per avui al matí hi ha assenyalats els següents enterraments:

Maria Solà Tracesat, de 33 anys, casada, de l'Hospital Clínic al Cementiri del sud-oest. A les v

Notícies de la Península

La campanya del Marroc

EL GENERAL PRIMO DE RIVERA A TETUAN

Tetuan, 18. — A les sis de la tarda han arribat aquí de retorn de l'excursió a Larraix, Alcázar i Arcella, el president del Directori i l'alt comissari, amb el seu següent i quart general, cap de l'oficina del Marroc, senyor Aguirre de Carcer, i el fill del Rainsun, amb els seus oncles Ali i Muley Mustafa.

Després de descansar breus moments seguiràn en tren especial a Ceuta, on el general Primo de Rivera i el comissari superior embarcaran cap a Melilla.

El fill del Rainsun tornarà demà a aquesta.

L'APAT DE LARRAIX

Larraix, 18. — En el banquet popular celebrat a la casa d'Espanya, promoció el senyor Primo de Rivera un discurs, del qual són els següents paràgrafs.

«Es precs ocupar-se atentament del problema del Marroc i aprofitar els valuosos ensenyaments que la labor diària ens ofereix.

«Cada dia s'ofereix la impressió que l'acció militar s'ha allunyat.

«Me'n alegro perquè aquesta acció no s'ha d'emprar sinó d'una manera ràpida, mentre s'assegura la pau.

«Cal prementar la guerra per la qualitat dels matèix, als camps oberts a l'agricultura, pròdiga en collites, en els milers de moros que amb llurs caps al davant i fent salves han desfilat davant nostre, com ahir ens feren iguals manifestacions altres indígenes de Tetuan i Xanex.

«Sento una gran satisfacció davant la situació actual d'aquesta zona, perquè constitueix un testimoni de que Espanya realitza i realitzarà els seus compromisos voluntàriament i lliurement, però sempre essent mestressa de la seva voluntat, mal·lucada de les passions.

«Com que a l'auditori el supos assentat del problema, no necessito ampliar més el meu pensament.

«La missió realitzada aquí per l'Ejército fa considerar tan transcendental, que quan en 13 de setembre vam escometre l'obra de salvar Espanya, de caure en el precipici al qual s'acostava ja, no consultàrem l'excels d'aquí, convençuts que trobàrem a l'horitzó.

«No els varem consultar perquè de produir-se divergències no hauríem pogut resoldre-les a la península.

«Els moments passats foren negatius per a mi, pel temor que no responguéssim les masses al noble interès de salvar Espanya.

«Acaduc el dubte de si es clive. Maria l'edifici, però el temps m'ha donat la raó amb l'acció que m'ha desmentat el poble en mitja península.

«S'acabaren els meus pessimismes; no ens amaneja ja el terrorisme amb destruir la nació; tampoc el separatisme ha tornat a manifestar-se del 13 de setembre ençà; ha desaparegut el pressupost que portava un déficit de més de 800 milions; nosaltres hem reduït el déficit a 200 milions.

«Hein salvat, doncs, més de 500 milions. Baixen els canvis i puja el valor de la moneda; continuem les obres empreses, però sempre disposats i preparats a deixar el poder als homes civils.

«Per això s'està formant el partit d'Unitat Patriòtica, que res té que veure en la seva estructura amb els velis partits.

«Aqueixos homes bons, industrials, intel·lectuals i treballadors, seran els continuadors de la nostra obra.

«El dia que els lliurem el poder, demanaré a l'Ejército una submissió absoluta, i que es reintegri als seus llocs.

«Jo m'apartaré de la política, tornant a la meua volguda funció militar.

«Destino que arribi aviat aquest moment, i mentre tant continuarem on som.

«Interpreto el pensament de tots, alçant la meua copa i brindant pels nostres comuns afectes, Espanya, el Rei i l'Ejército.

EL GENERAL SEMBRUNT

De la conferència celebrada pel general Primo de Rivera amb el general Sembrunt, s'ha facilitat a Larraix la següent nota oficial:

«A la caserna del grup de regulars indígenes de Larraix, s'ha celebrat una entrevista entre el president del Directori, l'alt comissari, el general Sembrunt, el cap del sector militar de Casan, els generals Correa i Fernández García, i el director de la zona del Marroc i alguns oficials d'Estat Major.

«El general francès fou portador d'una salutació del general Lyautey.

«En la conferència foren examinades les mútues conveniències dintre de la zona, encomanada a cada una de les dues nacions, regnant la més afectuosa cordialitat i mútua comprensió d'idees.

EL SALVAMENT DE L'ESPANYA

Melilla, 18. — Remolcada pel «Ci-clope» arribà la potent grua recentment adquirida a Marsella per als treballs de salvament del cuirassat «Espanya».

Avui s'iniciaren els dits treballs, però el temporal obligà a suspendre'ls i cercar refugi a la grua.

«Amb la grua es treuran les planxes que formen les torres del vaivall.

«Aviat arribarà el vapor «Cangaro» per a recollir les peces de gros calibre del cuirassat.

La tripulació de l'Espanya rebé ahir un expressu telegrama de felicitació del Rei.

NOTES DE MELILLA

Melilla, 18. — Per a pendre el comandament del grup del segon regiment d'artilleria de muntanya que desembarcà ahir, procedent de Passajes, ha arribat el comandant don Vicente Abreu, el qual no pogué venir abans per trobar-se malalt.

El comandant don Josep Mola, el qual viguà comandant les dites forces, tornarà demà a Vitoria.

Procedents de Tetuan arribaren diversos aparells.

L'actuació del Directori

DESPTX I VISITES

Madrid, 18. — Aquest matí despatxaren amb el general Magaz els sots-secretaris d'Estat, Governació, Gràcia i Justícia i treball.

Amb el rei despatxà el marquès de Magaz, posant a la signatura diversos decrets.

AUDIENCIA REGIA

Entre les audiències rebudes avui pel rei figura la del senyor Ot de Buen.

També la del noble de Madrid-Alcala, el qual té remesa de les insígnies de l'apostolat de l'Oració, joia d'or, platí i brillants que fou acordat donar a don Alfons en l'últim Congrés del dia apostolat celebrat en 1922.

DECRETIS SIGNATS

A la Presidència han facilitat els següents decrets:

De la Presidència. — Modificant la redacció de l'article 187 del Codi de Justícia Militar.

Reformant el decret de 29 de novembre de 1920 que crea la inspecció central de Tribunals i Justícia.

Agresant al pressupost de despeses del ministeri, del Treball, Comerç i Indústria un article addicional número 23 capítol primer, per a satisfer els havers del personal subaltern afectat al mateix, el qual haurà puja a 400.500 pesetes.

De guerra. — Dictant instruccions per a l'acoblament del personal del ministeri de la Guerra sections quarta i tretzena a les plantilles del vigent pressupost de 1924-25.

De Gràcia i Justícia. — Jubilant a don Frederic Enjuto i Martí d'Alava, president de la sala segona del Tribunal Suprem.

Nomenant a don Francisco García Goyena i Alzugaray, president de la sala segona del Tribunal Suprem.

Nomenant a don Alfons Travado i Dosque, magistrat del Tribunal Suprem.

Idem a don Lluís López Novo, president de la sala de l'Audiència Territorial de Madrid.

Nomenant magistrat de l'Audiència Territorial de Madrid, a don Josep Carrasco Ruyra.

Idem a don Josep Aymar i Aymar, magistrat de l'Audiència de Barcelona.

Idem a don Enric Irujo i Arribarrea, fiscal de l'Audiència de Càceres.

Approvant la segona secció del projecte de construcció de la presó d'O'canya i exceptuant de subhasta les obres.

EL PALAU DE JUSTICIA

Madrid, 18. — El president interí del Directori, marquès de Magaz, acompanyat dels sots-secretaris de Gràcia i Justícia ha inspeccionat les obres del nou palau de Justícia.

El Directori es proposa inaugurar el dia 15 de setembre, coincidint amb l'apertura dels tribunals.

ELS FUNCIONARIS CASTIGATS

S'assegura que el general Primo de Rivera té el projecte d'incloure en l'amnistia als funcionaris castigats.

ELS SERVEIS DE FINANCES

Molt aviat es signarà un decret encaminat a facilitar l'acoblament de les retencions realitzades en els serveis del ministeri de Finances.

LA MORATORIA AL BRASIL

El ministre del Brasil a Espanya comunica que el seu govern ha acordat una prórroga a la moratoria, amb motiu dels successos que es desenvolupen actualment a San Paulo.

DIETES A AVIADORS

S'ha resolt que el personal navegant de les classes de tropa del Servei d'Aviació, durant els viatges motivats per acció del servei en vols, o amb ocasió del mateix, gaudixin les dietes que els foren concedides per Real orde de 9 de novembre de 1921, que es pagaran amb les condicions que marca el Reglament.

L'ASCENS DEL GENERALAT

No és exacte, com ha assegurat algun diari, que avui es reunís la Junta classificadora per a l'ascens del generalat.

La reunió que s'ha celebrat aquest matí ha estat la de la Secretaria de la dita Junta per a examinar diversos assumptes de tràmit.

UN ALTRE AUTE DE PROCESSAMENT

Malgrat la publicació del Decret d'amnistia, en el qual estan compresos els delictes d'impremta, el jutjat de l'Exemplu de Bilbao, en delegació del Tribunal Suprem, notifica un altre acte de processament a Indalecio Prieto per un suposat delictes d'impremta comès fa més d'un any.

SENSE INTERES

La reunió que ha celebrat avui el Directori, ha acabat a les nou de la nit.

El general Vallespina ha manifestat als periodistes que la reunió havia estat marcada d'interès.

Han estat examinats alguns expedients de Gràcia i Justícia sobre trasllat d'alguns jutges.

El general Magaz ha abandonat la Presidència a un quart de nou, marxant a acompanyar l'ambaixador de França.

El general Vallespina ha confirmat que el rei marxarà demà cap a Sant Sebastià.

AL MINISTERI DEL TREBALL

L'Heraldo de Madrid comença aquesta nit una sèrie d'informacions sobre la forma com es plantegen i resolen a Espanya els problemes socials.

En la informació d'avui tracta l'assumpte des del punt de vista del ministeri del Treball.

La infantessa Eulàlia

ESTIUIG A VIGO

Vigo, 18. — S'assegura que aviat arribarà la infantessa donya Eulàlia, per a passar una temporada al castell de «Castello», convidada per la comtessa de Mos.

A l'esmentat castell es fan preparatius per a estajar l'augusta dama.

El contingut de la Gasetta

Madrid, 18. — La Gasetta publica les següents ordres de la Presidència:

Disposant que tots els destins d'enginyers dependents de la delegació de Foment en la zona del protectorat d'Espanya al Marroc, així com els que hagin de servir a Tànger, seran proveïts per concurs.

Disposant que la baixa definitiva dels generals del cos jurídic militar i de l'Armada que siguin nomenats magistrats de la Sala del Contenciós Administratiu de l'Estat Major, perquè amb el seu, els remeti a aquest ministeri per a la seva resolució definitiva.

Desena. — Les autoritats judicials que hagin disposat la formació d'expedient contra oficials per haver contractat matrimoni sense real llicència, reclamaran els autos dels jutges instructors, i, amb el seu informe, els elevaran al Consell Suprem, perquè amb el seu, els remeti a aquest ministeri per a la seva resolució definitiva.

Onzena. — Si algun oficial hagués estat separat del servei per contraure matrimoni amb infracció de les disposicions legals, sollicitaran de S. M. l'aplicació dels beneficis d'aquesta amnistia, en la mateixa forma que es prescriu en la regla novena.

Dotzena. — Les classes i individus de tropa condemnats fins a la data del Real decret per haver contractat matrimoni amb infracció de les disposicions legals, sollicitaran de S. M. l'aplicació dels beneficis d'aquesta amnistia, en la mateixa forma que es prescriu en la regla novena.

Tretzena. — També s'aplicaran els beneficis d'aquest Real decret als sacerdots i jutges municipals sentenciats en el territori de les respectives autoritats judicials per haver autoritzat matrimonis d'oficials i classes i individus de tropa amb infracció de les prescripcions legals.

Als sentenciats pel Consell Suprem de Guerra i Marina els aplicaran l'amnistia les autoritats dels districtes on s'introdueixen les causes.

Les causes d'aquesta classe que es trobin en tramitació, seran sobreseïdes.

Autoritzeu les notes de les quals ens preguem la publicació, amb un segell o una firma que ens sigui coneguda.

La Gasetta publica avui una real ordre circular de la Sots-secretaria de Guerra, en la qual consten les aplicacions de l'últim decret d'amnistia, en la part que afecta als militars.

Són aquestes les següents:

Primera. — Els beneficis que s'atorguen per l'esmentat Real decret s'aplicaran d'ofici a la jurisdicció militar dels Capítans generals de les regions, Balears i Canàries i el general en cap de l'Ejército d'Espanya a l'Àfrica, o per la seva delegació dels comandants generals de Ceuta i Melilla, d'acord amb els seus auditors, i escoltant abans el fiscal jurídic-militar de la regió o territori.

Segona. — Per a la concessió dels beneficis de l'amnistia i l'indult general, els interessats en compte rigorosament els requisits, circumstàncies i condicions que en el dit Real decret es detallen, especialment els articles segon i novena.

Tercera. — Contra les providències que dicti el Consell Suprem que les autoritats judicials hagin d'aplicar en l'amnistia, podran interposar-se els interessats en un termini improrrogable de vuit dies, a partir de la notificació davant d'aquest ministeri que resolrà l'acada, sense ulterior recurs.

Quarta. — Els delictes indultats s'incorporaran a files en el termini prudencial que en cada cas assenyalí l'autoritat judicial, sense que pugui sobrepassar d'un mes, per a complir-hi el mateix temps de servei que els de llur reemplaçament i situació.

Cinquena. — Atent-se al cas tercer de l'article quart del Real decret, queden exceptuats de l'indult total els que haguessin realitzat la desertió pertanyents als Cossos d'Àfrica, aplicant-los, no obstant, els beneficis continguts en el número 1 del dit article quart, per raó de la pena imposada, i havent d'entendre que l'exceptió arriba, tant als presents en aquests Cossos en desertar, com als qui cometen la desertió estant en llicència temporal o en incorporació.

Sisena. — L'indult total que concedeix l'article quart, número cinc del Real decret sobre militars responsables de faltes greus i lleus, arriba a les comesses al l'expedient s'està tramitant o el correctiu es troba terminant-se, havent de considerar-se compresos en el mateix als individus incursos en responsabilitat per haver canviat de residència sense autorització o deixat de passar la revista anual, havent aquests últims de complir amb aquest requisit en el termini de dos mesos, i, de no fer-ho així, quedarà sense efecte la gràcia concedida.

Setena. — En les causes en tramitació en les quals sigui dúplic el fet perseguit assoleixen els beneficis de l'amnistia o indult general, el ministeri fiscal no desistirà de l'acció penal conforme autoritza l'article 10 del Real decret, i continuarà la causa fins a dictar-se sentència ferma, fent-se aleshores aplicació de l'indult, si així correspongués, per raó del delictes declarat o penalitat imposada.

Vuitena. — Els individus als quals arribi l'amnistia o indult total i es trobin incorporats a cossos de disciplina o als d'Àfrica en virtut de les penes o correctiu imposats, continuaran ens dits cossos fins a complir el temps de servei que els correspongui com els altres individus no castigats del seu reemplaçament i situació.

Novena. — Per a l'aplicació de l'apartat F de l'article primer del Real decret, als militars que haguessin contractat matrimoni sense complir els requisits legals, els generals, caps i oficials l'hauran de sollicitar de S. M., acompanyant a la instància certificació de l'acta civil de matrimoni, legalitzada en el cas d'haver-se celebrat fora del territori de l'Audiència de Madrid.

Aquestes sollicituds seran informades com les de Reals llicències de matrimoni, i cursades al Consell Suprem de Guerra i Marina, el qual, amb el seu informe, les elevarà a aquest ministeri, perquè siguin resoltes de Real orde.

Desena. — Les autoritats judicials que hagin disposat la formació d'expedient contra oficials per haver contractat matrimoni sense real llicència, reclamaran els autos dels jutges instructors, i, amb el seu informe, els elevaran al Consell Suprem, perquè amb el seu, els remeti a aquest ministeri per a la seva resolució definitiva.

Onzena. — Si algun oficial hagués estat separat del servei per contraure matrimoni amb infracció de les disposicions legals, sollicitaran de S. M. l'aplicació dels beneficis d'aquesta amnistia, en la mateixa forma que es prescriu en la regla novena.

Dotzena. — Les classes i individus de tropa condemnats fins a la data del Real decret per haver contractat matrimoni amb infracció de les disposicions legals, sollicitaran de S. M. l'aplicació dels beneficis d'aquesta amnistia, en la mateixa forma que es prescriu en la regla novena.

Tretzena. — També s'aplicaran els beneficis d'aquest Real decret als sacerdots i jutges municipals sentenciats en el territori de les respectives autoritats judicials per haver autoritzat matrimonis d'oficials i classes i individus de tropa amb infracció de les prescripcions legals.

Als sentenciats pel Consell Suprem de Guerra i Marina els aplicaran l'amnistia les autoritats dels districtes on s'introdueixen les causes.

Les causes d'aquesta classe que es trobin en tramitació, seran sobreseïdes.

Autoritzeu les notes de les quals ens preguem la publicació, amb un segell o una firma que ens sigui coneguda.

La Gasetta publica avui una real ordre circular de la Sots-secretaria de Guerra, en la qual consten les aplicacions de l'últim decret d'amnistia, en la part que afecta als militars.

Són aquestes les següents:

Primera. — Els beneficis que s'atorguen per l'esmentat Real decret s'aplicaran d'ofici a la jurisdicció militar dels Capítans generals de les regions, Balears i Canàries i el general en cap de l'Ejército d'Espanya a l'Àfrica, o per la seva delegació dels comandants generals de Ceuta i Melilla, d'acord amb els seus auditors, i escoltant abans el fiscal jurídic-militar de la regió o territori.

Segona. — Per a la concessió dels beneficis de l'amnistia i l'indult general, els interessats en compte rigorosament els requisits, circumstàncies i condicions que en el dit Real decret es detallen, especialment els articles segon i novena.

Tercera. — Contra les providències que dicti el Consell Suprem que les autoritats judicials hagin d'aplicar en l'amnistia, podran interposar-se els interessats en un termini improrrogable de vuit dies, a partir de la notificació davant d'aquest ministeri que resolrà l'acada, sense ulterior recurs.

Quarta. — Els delictes indultats s'incorporaran a files en el termini prudencial que en cada cas assenyalí l'autoritat judicial, sense que pugui sobrepassar d'un mes, per a complir-hi el mateix temps de servei que els de llur reemplaçament i situació.

Cinquena. — Atent-se al cas tercer de l'article quart del Real decret, queden exceptuats de l'indult total els que haguessin realitzat la desertió pertanyents als Cossos d'Àfrica, aplicant-los, no obstant, els beneficis continguts en el número 1 del dit article quart, per raó de la pena imposada, i havent d'entendre que l'exceptió arriba, tant als presents en aquests Cossos en desertar, com als qui cometen la desertió estant en llicència temporal o en incorporació.

Sisena. — L'indult total que concedeix l'article quart, número cinc del Real decret sobre militars responsables de faltes greus i lleus, arriba a les comesses al l'expedient s'està tramitant o el correctiu es troba terminant-se, havent de considerar-se compresos en el mateix als individus incursos en responsabilitat per haver canviat de residència sense autorització o deixat de passar la revista anual, havent aquests últims de complir amb aquest requisit en el termini de dos mesos, i, de no fer-ho així, quedarà sense efecte la gràcia concedida.

Setena. — En les causes en tramitació en les quals sigui dúplic el fet perseguit assoleixen els beneficis de l'amnistia o indult general, el ministeri fiscal no desistirà de l'acció penal conforme autoritza l'article 10 del Real decret, i continuarà la causa fins a dictar-se sentència ferma, fent-se aleshores aplicació de l'indult, si així correspongués, per raó del delictes declarat o penalitat imposada.

Vuitena. — Els individus als quals arribi l'amnistia o indult total i es trobin incorporats a cossos de disciplina o als d'Àfrica en virtut de les penes o correctiu imposats, continuaran ens dits cossos fins a complir el temps de servei que els correspongui com els altres individus no castigats del seu reemplaçament i situació.

Novena. — Per a l'aplicació de l'apartat F de l'article primer del Real decret, als militars que haguessin contractat matrimoni sense complir els requisits legals, els generals, caps i oficials l'hauran de sollicitar de S. M., acompanyant a la instància certificació de l'acta civil de matrimoni, legalitzada en el cas d'haver-se celebrat fora del territori de l'Audiència de Madrid.

Notícies de l'Estranger

LA CONFERENCIA DE LONDRES

Berlin, 18. — En alguns centres polítics, particularment als nacionals, ha causat desil·lusió el fet que Alemanya no hagi estat invitada a assistir a la Conferència de Londres.

Així dona motiu que per part d'aquests partits es faci una campanya violenta contra el canceller Marx, al qual voldrien substituir per un govern Tirpitz-Stresemann. — Hava.

ELECCIO DE CARRECS

Weymar, 18. — Han estat elegits vice-president de la Dieta una socialista i un nacionalista en substitució dels dos socialistes dimissionaris. — Hava.

LES DUANES I EL BLAT

Berlin, 18. — Els ministres d'Alimentació de tots els Estats alemanys han celebrat a Berlín una conferència presidida pel ministre d'Alimentació del Reich sobre els projectes de les tarifes duaneres protectores, del Govern i en particular sobre els drets de duanes que graven el blat. — Hava.

ELS SOCIALISTES AL REICHTAG

Berlin, 18. — El grup socialista del Reichstag ha presentat una moció invitant la Cambra a proposar immediatament la ratificació del Tractat de Washington i a renunciar la seva actitud hostil sobre la jornada de vuit hores. — Hava.

Suïssa

ELS ARMAMENTS I ANGLATERRA

Ginebra, 18. — El senyor MacDonald ha dirigit a la Societat de Nacions una carta exposant la tesi britànica sobre el projecte de Tractat d'assistència mútua elaborat a Ginebra en 1923.

El Govern britànic creu que el projecte no és convenient i proposa, en conseqüència, que es convoqui una Conferència de tots els Governos a fi d'elaborar el projecte de reducció d'armaments. — Hava.

Itàlia

CONTRA LA PREMSA

Roma, 18. — De conformitat amb les disposicions del decret limitant la llibertat de la premsa, el Popolo, orgà de la premsa, ha rebut del prefecte de Roma una advertència per un article tendent a desacreditar la Delegació Italiana a Londres.

El «Impero», periòdic ultra fascista, ha sigut segregat per articles susceptibles de pertorbar l'ordre públic. — Hava.

Bèlgica

MORTS PELS TEMPORALS

Ostende, 18. — A conseqüència del violent temporal que regna en aquests dies, han ocorregut alguns naufragis, havent estat recollits fins ara 26 cadàvers de mariners i pescadors.

No es tenen notícies de quatre vassalls de pesca i s'ignora també si quats que hagin correngut les tripulacions d'altres tres pesquers que han naufragat. — Hava.

Polònia

LES FINANCES

Varsòvia, 18. — La Dieta aprovà ahir en tercera lectura la llei referent al monopoli de l'alcohol, així com una altra llei que concedeix plens poders al Govern en assumptes financers. — Hava.

Rixius, Museus i Biblioteques

Provincial Arqueològic: Obert de les onze del matí a la una de la tarda: Capella de Santa Agla. Plaça del Rei.

Municipal: Obert de les deu del matí a la una de la tarda i de les quatre a les set de la tarda. Casa de la Ciutat.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Dissabte 19 de juliol de 1924

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

Qüestions municipals

La Hisenda

DE tots els problemes que en el Municipi es plantegen, el més important de tots és el de la hisenda. La seva resolució és sempre de caràcter previ a tots els altres i per a determinar el seu estat és precis atendre a dos factors: el dèficit del pressupost i el deute contret pel municipi.

Un pressupost nivellat és el desiradament en una hisenda pública sana i ben organitzada. El dèficit és símptoma de penúria o mala organització, i si esdevé crònic és un perill segur de bancarrota.

La nivellació del pressupost per si sola encara pot ésser defectuosa en el cas que no s'atenguin tots els serveis que tenen dret a exigir els ciutadans. Sols quan l'Ajuntament compleix tots els seus fins, i atén perfectament tots els serveis municipals, i salda el pressupost sense dèficit, es pot dir que en aquest punt té una hisenda forta i sanejada.

Hi han esperits mesquins que no capeixen tot l'abast de la missió del Municipi i creuen que tot s'ha d'aconseguir estalviant i suprimint despeses. Si aquestes són superflues el criteri és sà i b, però si són necessàries o molt útils a la col·lectivitat el remei és pitjor que la malaltia, perquè el contribuent paga, però com que es troba mal servit li sembla que li roben els diners. En canvi, si veu que tots els serveis estan ben organitzats, sent una satisfacció que, almenys en part, li compensa la molèstia de pagar els impostos que li cobra el Municipi.

En el règim antic, basat en l'impost de consums, els ingressos municipals eren migradíssims i el dèficit era inevitable, malgrat que l'Ajuntament de Barcelona tenia muntats tots els serveis municipals en forma impropia d'una gran ciutat. La llei de substitució de l'impost de consums obrí una porta per a transformar i regenerar les hisendes municipals, però per manca de decisió en els Ajuntaments es retardà set anys la implantació del nou règim i s'ocasionà amb aquell retard una pèrdua importantíssima de milions que han vingut a augmentar el Deute.

En el pressupost de l'any econòmic 1919-20 s'inicià la substitució dels consums i aleshores començà la regeneració de la hisenda municipal.

Avui, mercès a una tasca decidida dels Ajuntaments de 1920 a 1923, s'ha donat un pas de gegant en el pressupost. El dèficit — segons demostrarem fa alguns mesos en un altre article — ha gairebé desaparegut: el desnivell des de 1921 ja no s'amaga amb partides fictícies d'ingressos per venda de terrenys: els interessos del Deute de Reforma ja no es paguen amb noves emissions de paper sinó amb ingressos ordinaris: i la comptabilitat municipal — abans quasi inexistente — ha estat reorganitzada en forma que permet fer una liquidació real i exacta del pressupost com la pot fer qualsevol particular a casa seva.

La cotització dels valors municipals ha anat marcant paulatinament la millora de la hisenda amb l'enfortiment del crèdit de la Ciutat, i els mateixos contribuents, que en pagar els impostos rondien i blasmen contra el Municipi, reconeixen aquella millora facilitant els cabals que l'Ajuntament demana en fer un emprèstit.

En primer d'octubre de 1923 el Deute municipal en circulació era el següent:

Deute d'Interior, inclòs el de Sarrià...	320.580.000 ptes.
» de l'Exposició	65.000.000 »
» de Reforma	42.346.500 »
» d'Eixample	18.113.000 »

Total 446.039.500 Ptes.

Aquestes xifres esgarrifien a molts que no hi veuen més que son valor absolut i que no capeixen les diferències que separen la hisenda de les corporacions públiques de la dels particulars. Però els que saben que l'emissió de Deute és fórmula econòmica obligada per a totes les grans obres o serveis que aprofiten a més d'una generació, per a les despeses de primer establiment i per a l'adquisició de béns o drets que augmenten l'actiu de la col·lectivitat, abans de formar judici respecte a la xifra del Deute Municipal de Barcelona, pregunten si existeix o no en el patrimoni municipal una contrapartida que justifiqui el Deute en circulació.

La resposta és la que almenys la meitat del Deute no té contrapartida en el patrimoni municipal, car ha servit per a cobrir dèficits de pressupostos ordinaris i extraordinaris.

En aquest sentit de relació amb l'actiu patrimonial de la Ciutat, pot afirmar-se que el Deute Municipal de Barcelona, és excessiu i fins exagerat, perquè dona un saldo contrari de més de 200.000.000 de pessetes.

El desnivell esmentat constitueix una tara en el crèdit de la ciutat, i a fer-la desaparèixer cal dedicar-hi tots els esforços possibles si es vol posar l'economia municipal en condicions de completa normalitat.

L'única solució per aconseguir-ho és la d'augmentar el patrimoni, per tal de reduir el desnivell en que es troba en relació amb el Deute.

Aquesta fou altra de les tasques que s'imposaren els Ajuntaments de 1920 a 1923, però no podien fer més que iniciar-la i deixar marcat un camí per als successius, com explicarem en un pròxim article.

E. MAYNÈS GASPAR

UN BON SERVEI

Un empleat infidel

La força dels mossos d'Esquadra d'aquesta capital, en tenir notícia que d'una ferreteria situada en el Passeig del Triomf, propietat de don Enric Carol, d'un quant temps en aquesta part s'efectuaven sotracions de gènere, practicà diligències, les quals donaren per resultat detenir al carrer de la Marina un subjecte anomenat Manuel Campos Ibañez, de 36 anys d'edat, natural de Lluçanès (Castelló), i veí d'aquesta capital, ocupant-se d'un petit paquet que contenia vuit paquets de plaques per a soldar, marca Lafitte, els quals, segons declaració, acabava de sotrocar de l'esmentada ferreteria, en la qual estava empleat com a mossos de magatzem; i com que manifestà que el gènere el portava a vendre a un

taller de carruatges del carrer de Pujaletes, de Paul Esposa, es practicà un registre a l'esmentat taller, trobant-hi trenta paquets del dit gènere, que en diverses vegades havia portat a vendre a baix preu.

Aquests dos subjectes i tots els paquets, foren posats a disposició del jutjat d'Instrucció de guàrdia.

Greu accident

d'automobil

QUATRE FERITS

A la carretera de Jaca i Osca, a un quilòmetre del poble de Trisve, ocorregué un accident d'automobil, del qual resultaren víctimes conegudes persones d'aquesta ciutat. L'automobil en el qual viatjaven l'empresari del Teatre Tivoli, d'a-

LES ENDOCLÍQUES DE LLEO XIII

Les paraules admirables de Lleó XIII que publicarem en l'edició d'aquí, reproduïdes d'un diari local, han sigut atribuïdes per error a la «Immortalitat Dei», essent així que pertanyen a l'Enciclica «Libertas».

L'Enciclica «Libertas», que tracta de «la llibertat humana», és datada el 20 de juny de 1888. Els fragments que transcrivim, corresponen als paràgrafs del text llatí que comencen «Ubi dominatus premissa» i «Neque illud Ecclesia damna».

L'Enciclica «Immortalitat Dei» és anterior. Fou donada el primer de novembre de 1885 i tracta de la constitució cristiana dels Estats. Com és de suposar, tocant aquest tema, conté també moltes salutables ensenyances, com les contingudes en els trossos següents:

«Justi ha d'ésser el mandat i l'imperi que exerceixen els governants, i no despotisme, sinó certa manera paternal, perquè el poder justíssim que Déu té sobre els homes està també unit amb la seva bondat de Pare.»

«S'els caps de l'Estat es rebalancen a usar l'infamament de llur poliança; si oprimeixen llurs súbdits; si persequen per orgull; si malversen havers; si hirsca, i no miren pels interessos del poble, tingun ben entès que han de donar estret compte a Déu, i a aquell compte serà tant més rigorós, com més sagrat i august havia sigut el càrrec o més alta la dignitat que hagin posat.»

«Certament consta, pels monuments de la història, que a l'Església Catòlica s'han degut en tots temps la salut i la inviolabilitat, el començament, o bé la conservació de totes aquelles coses o institucions que poden contribuir al benestar comú: les ordenades a coarctar la tirania dels prínceps que governen malament els pobles; les que im pendeixen que el suprem poder de l'Estat envaïxi indegudament el municipi i la família, i, en fi, les dirigides a conservar l'honor, la vida i la qualitat de drets en els ciutadans.» (Paràgrafs del text llatí: «Non est magni negiti», i «Simili ratione veu potest Ecclesia».)

LA UNIO GENERAL DE TREBALLADORS

Aprovant-se pel Govern civil els reglaments de les societats obres, quedaran molt aviat constituïdes un bon nombre, les quals s'aniran a la Unió General.

De moment ja els hi ha estat aprovat el reglament a les Societats de Marbristes, de Barcelona; Oficis diversos, de Sitges, i Carreters i Agricultors, de Mataró.

La setmana vinent seran presentats al Govern civil altres reglaments, entre els quals els dels Joventuts Socialistes de Mataró i Sitges, i els dels mossos dels magatzems de peix salat.

PILIGENCIAS

En vista de no haver estat possible trobar la partida de naixement de Josep Aracil Costa (a) «El Nanu de Rosquilles», cotitzat a Montjuich, com a suposat complicat en l'assalt a la Caixa d'Estalvis de Terrassa i en altres atemptats de caràcter terrorista, es trobar altres documents que acreditin de manera indubtable la seva personalitat, el jutjat de la Concepció es proposa efectuar molt aviat una investigació prop d'amics i familiars de l'Aracil per a determinar d'una manera concreta la seva identificació.

ELS PERIQUETES EMPRESONATS

Complerta la condemna de quatre mesos i un dia que li fou imposada per un Consell de guerra per la publicació d'un article, ha recobrat la llibertat el periodista sindicalista Felip Alaià.

N'eduard Sanjuan segueix encara detingut.

ELS DISCURSOS DEL GENERAL PRIMO DE RIVERA

Diu el corresponent del «Brusi» al Marroc:

«Continua el president del Directori desenvolupant el programa de la seva visita a la zona del protectorat marroquí, en les últimes hores assistí a un banquet popular celebrat al seu honor pels elements de tota mena residents a Tetuan, i a les poques hores es traslladava a Alcazarquivir, passant pel Fondak

questa capital. En Miquel Pons, el seu pare En Miquel Pons Portocarrero, la seva mare Na Colina López, i el seu germà polític En Carles López, petita degut al pessim estat de la carretera, calent el cotxe per un terrapè de deu metres d'alçada, donant una volta de campana, quedant el vehicle tombat amb els seus ocupants davall.

Ais deu minuts passà pel dit lloc un automòbil particular, el qual recollí els ferits, portant-los al proper poble d'Ayerbe, on foren assistits pel metge de la localitat doctor don Nicòlaus Ferrer, el qual els atengué amb molt zel.

En Miquel Pons Portocarrero presentava gravíssimes lesions, havent costat molt fer-li tornar els sentits. Sofrí una ferida contusa al front i una greu lesió en el pulmó dret.

El seu fill, En Miquel Pons, pateix contusions i erosions en diversos parts del cos, i la mare d'aquest, així com les germanes, tan sols presenten lleugeres contusions.

Els ferits foren traslladats, en automòbil, a Barcelona, acompanyats dels d'Ayerbe, el doctor Ferrer.

L'estat del senyor Pons Portocarrero, era satisfactori, dintre de la gravetat.

Un sagnant succés

a Carme

Al poble de Carme, amb motiu de la seva Festa Major, es disputaren dos vagabunds per qüestió del repartiment de trenta cèntims. No podent-se posar d'acord, un dels contendents va treure un ganivet dels que servien per a tallar verdures, pegant-li unes dotze ganivetades, calent greu ment ferit.

L'agressor fou detingut i portat a Capellades.

BALLADES PER A AVUI

El «Foment Sardanista», de Sant Martí, celebrà una escollida ballada de sardanes a l'encarregament dels carrers d'Arango-Rogent (abans Boguet), davant del bar «La Parra», a les deu en punt de la nit, a càrrec de la nostra popular cobla «Barcino», que interpretà el següent programa:

Esplai, Jover; Neu rodona, Serrat; Carraviners. — Coronels, 20; tinent coronels, 44; comandants, 51; capitans, 217; tinentes, 296; alferes, 131.

NOTES POLITIQUES

de Ain-Yedidha, on rebé l'homenatge dels notables del país. Els periòdics madrilenys publiquen avui l'extracte o referència dels últims discursos que a les reunions i banquets va pronunciant el cap del govern, discursos per cert tallats tots pel mateix patró, el qual es reduïa a una declaració ferma que Espanya complirà les obligacions i compromisos que li imposa l'exercici de la missió del protectorat a l'Àfrica, i el propòsit de fer compatible aquest deure amb les possibilitats econòmiques del Tresor espanyol.

No figura el cronista en el grup cap a la dreta, sinó en el grup president del Directori; al contrari, haguda compte del nostre caràcter impressionable, considera convenient les repetides crides a la prudència i a la reflexió que dirigeix el cap del govern a aquells elements que per professar conceptes equivocats del patriotisme i del honor, poden posar el país en un veritable carrer sense sortida. Amb la qüestió d'Àfrica no resulta lícit fer política; juegem una carta massa interessant perquè serveixi de pretext o amagatall als ambicions de provada malicia. L'exèrcit ha de convenir noblement i sincerament el sistema d'ocupació militar amb nuclis nombrosos procedents de conscripció és contrari a la conveniència pública i oposat també al paper que hem d'exercir al Marroc si aspirem a perdurar-hi.

ELS FUNCIONARIS DE HISENDA

Escriuen de Madrid a un diari del matí:

«Ha sido necesario suspender por virtud de Real orden la aplicación de las penas de prisión a los funcionarios del ministerio de Hacienda, mientras no se implanta la nueva organización llevada con precipitación y errores nunca bastantes censurados a las columnas de la «Gaceta».

Al propio tiempo se ha dispuesto que para el mes corriente quede hecha una nómina general de todos los funcionarios de la Administración Central de Hacienda por orden de categorías y sin especificación de centros y dependencias, con objeto de que todos puedan entrar los haberes respectivos. Esto, lector, equivale a confesar públicamente los mangoneados actuales del ministerio la confusión que se padece, confusión de tal naturaleza, que solo viciada pueda formarse idea de su magnitud. La única organización que poseamos en España ha venido al suelo por exigencias y caprichos mercedados de absoluta reprobación.»

L'ANUARI MILITAR

Alguns diaris recullen les dades següents de l'Anuari militar, publicat suau:

Generalat. — Capitans generals (el rei i el duc de Rubí, don Volador Weyler), 2; tinentes generals, 19; generals de divisió, 36; generals de brigada, 110.

L'escala general de coronels en compren 465.

Les escalas d'armes i Cossos són les següents:

Estat Major. — Coronels, 26; tinentes coronels, 102; comandants, 146; capitans, 57.

Alabarders. — Major (general), 1; capitans (coronels), 4; tinent (coronel), 1; sargents segons (tinentes), 8; caporals (alferes), 16.

Infanteria. — Coronels, 195; tinentes coronels, 515; comandants, 1.066; capitans, 2.391; tinentes, 1.511; alferes, 679.

Com a tinent honorari figuren el marquès de Valdecarro i l'exdiputat don Joan Vitorica. Després del senyor Vitorica, com a primer del seu grau, segueix el tinent Ruiz, heroi del Dos de Maig.

Carraviners. — Coronels, 20; tinent coronels, 103; comandants, 279; capitans, 508; tinentes, 252; alferes, 135.

Artilleria. — Coronels, 80; tinent coronels, 174; comandants, 372; capitans, 73; tinentes, 282.

Enginyers. — Coronels, 37; tinent coronels, 125; comandants, 190; capitans, 338; tinentes, 165.

Guàrdia civil. — Coronels, 40; tinent coronels, 83; comandants, 116; capitans, 346; tinentes, 484; alferes, 223.

El grup del meu cor, Estela; Catalunya, Morera; Camperol, Toldrà; El cant dels ocells, Pep Ventura.

Les Idees i les Imatges

SILENCIS QUE PARLEN

Hi ha silencis que parlen a la intel·ligència.

Hi ha silencis que parlen al cor.

Hi ha silencis que parlen als punys — els silencis de la sornagueria i de la incomprensió — i als peus — els silencis de la difamació i de la falsedat.

JOSEP MARIA JUNYO

Sardanes

FESTA DE GERMANOR SARDANISTA

Regna gran entusiasme entre els amants de la nostra dansa, amb motiu de la Festa de Germanor Sardanista que se celebrarà el pròxim diumenge, dia 27, al matí i a la tarda, a les Fonts de Terrassa, organitzada per les benemèrites entitats conegudes de la Sardana de Sabadell i Barcelona.

Sabem positivament, que han promès llur assistència importants grups de Badalona, Gavà, Manresa, Rubí, Esplugues, Hospitalet, Sant Martí, Sant Cugat i altres.

Les entitats organitzadores d'aquesta simpàtica festa, conviden les entitats germanes, centres excursionistes i el públic en general, esperant veure's honorats amb llur presència.

BALLADES PER A AVUI

El «Foment Sardanista», de Sant Martí, celebrà una escollida ballada de sardanes a l'encarregament dels carrers d'Arango-Rogent (abans Boguet), davant del bar «La Parra», a les deu en punt de la nit, a càrrec de la nostra popular cobla «Barcino», que interpretà el següent programa:

Esplai, Jover; Neu rodona, Serrat; Carraviners. — Coronels, 20; tinent coronels, 44; comandants, 51; capitans, 217; tinentes, 296; alferes, 131.

Deure patriòtic

Avis important

Pot donar-se per virtualment acabat el repartiment de butlletins del nou cens electoral.

Qui no l'hagi rebut, segur que no el rebirà.

Reclameu-lo al «sereno» del barri.

Els estuejants, abans de deixar Barcelona, han de tenir cura d'aquest afer. Si no heu rebut el butlletí, reclameu-lo; si no us l'han recollit, deixeu-lo al porter o lliureu-lo al «sereno».

La plaga de la venda ambulante

Parlant amb En Josep Cabré, president de la Cambra Mercantil

Tots els ciutadans hauran observat com augmenta molt de pressa la venda ambulante. Els nostres principals carrers es veuen invadits per nombrosos marxants que ofereixen al públic les més grans «ganguexes» i que no deixen el ciutadà seure tranquil en una cadira del passeig o a un car de la Rambla.

Fins fa poc temps, aquests marxants eren molt escassos a Barcelona, quedant reservats per als pobles petits. La venda ambulante a la nostra ciutat consistia quasi tota en assistents: carros de fruites seques, homes i dones portant coves de verdures o fruites, etc. En canvi, avui la venda ambulante avarca quasi tots els articles, i ben aviat Barcelona semblarà una ciutat d'Orient.

Essent un dels elements més caracteritzats en la campanya que les entitats econòmiques han fet sempre contra la venda ambulante, hem demanat l'opinió d'En Josep Cabré, president de la Cambra Mercantil. Amb les manifestacions que ens ha fet, el lector veurà el coneixement que En Cabré d'aquesta plaga, enfocant-la en tots els seus aspectes.

«La venda ambulante — ha començat dient-nos — pren tant d'increment a Barcelona com aviat els botiguers ens veiem obligats a lencar-nos el carrer. El comerç està passant una crisi molt aguda: consumim el seu fons de reserva. La crisi s'ha accentuat d'ènc que el Directori ha aprofitat l'últim extrem la contribució que se li pot fer pagar a un industrial.

Contrasta aquesta rigorositat envers els industrials amb la facilitat absoluta que troba l'ambulante per a realitzar les seves vendes. Crec que aquesta facilitat que se'ls dona és inconscient. En el fons saben les autoritats que l'ambulante és un irremediable, mentre que l'industrial saben on trobar-lo.

Avui la venda ambulante avarca des de l'article més ínfim, com els tomàtocs, al més elevat, com són els solitaris de 50.000 o 60.000 pessetes. No hi ha cap article, ni cap altre establiment d'aquesta mena, que no es vegi visitat continuament per venedors ambulants que ofereixen al públic tota mena d'articles, tals com moneders, bastons, boquilles, catifes, tapissos, vestits, etc.

El públic té molta culpa en la creixença de la venda ambulante. La major part la rebutja, però no falta sempre aquell que se sent atret pel venedor ambulante. No mira ni la seva solvència ni la qualitat de l'article ofert. Pel sol fet d'ofertir-li, crea amb ell que no tenen despeses i per tant poden vendre a més bon preu. I si se'ls diu que els articles són procedents de robatori, encara hi posen més atenció. No obstant quasi tots els venedors ambulants es proveeixen en botigues i si venen a baix preu és a costa de la qualitat. L'instint de comprar a l'ambulante el veiem demostrat amb els butlletins de la vida.

A l'administració hom els pot comprar sense sobrepreu i no obstant, prefereix comprar-lo al venedor ambulante, ço que dona lloc a fer venir a Barcelona una colla d'especialistes d'altres regions que ens porten la verola i altres epidèmies.

Els industrials, per bé que han proferit moltes vegades de la venda ambulante, mai no s'han vist desitjosos. Les autoritats miren la qüestió solament des d'un punt de vista simplista del conflicte públic. Tenen por que si se'ls treu del carrer els venedors cridaran i

esvalotaran. Quan jo era vice-president de la Comissió Mixta en el Comerç de Barcelona vaig muntar un servei d'agents que agafessin els venedors ambulants que opressien després de tancades les botigues. El servei va resultar inútil perquè en la major part dels casos a les delegacions de policia no en felen cas i si se'ls tramella al jutjat, resultava que no podien fer-los acudir perquè era fals el domicili que havien donat.

L'Ajuntament viu dels impostos dels botiguers. Un industrial amb un establiment que no valdria més de 25.000 pessetes paga drets per escaparat, per finals, per retols, etc., donant a l'Ajuntament 400 o 500 pessetes. En canvi al pis principal de la mateixa casa hi haurà establert un comerciant a l'engròs, amb un capital de milions de pessetes i aquell solament pagarà cinc pessetes per la plaça.

Si els botiguers li donen tants d'ingressos a l'Ajuntament semblaria natural que vetllessin pels seus interessos. Els guardies urbans haurien d'ésser els defensors dels interessos dels botiguers. Si aquests interessos estessin en pugna amb l'interès públic es comprendria que es torressin enrera. Però qui és qui? Els que hi han comprat la venda ambulante després de moltes promeses els han enganyat. De manera que fer desaparèixer els venedors ambulants és servir l'interès del públic.

Encara hi ha a Barcelona una altra plaga de venda ambulante: em refereixo als Encants. Totes les entitats econòmiques han lluitat sempre inútilment per fer desaparèixer els Encants. Fan vint-i-cinc anys fins va haver-hi un tancament de botigues. Avui mateix l'Ajuntament té sol·licitud de les principals entitats de Barcelona demanant que desapareguin els Encants perquè són una vergonya pels estrangers que visiten l'Exposició. L'Ajuntament hi té més pèrdues que no pas ingressos; infestien de microbis les portes d'un mercat. I malgrat tot no s'han pogut treure.

Mentre els botiguers esten sotmesos a un horari que respecte per ésser obra de transacció amb els dependents (encara que no la creu perfecta) els venedors ambulants operen dia i nit i ni tant sols paguen la contribució industrial que els correspon. Aquesta contribució, quan fou posada, s'explicava pels molts marxants que anaven pels pobles. Però dels d'aquí el 90 per 100 estan matriculats. I no obstant, mai troben un inspector d'Hisenda que els denunciï. La raó d'això hem de trobar-la també en la insolència. La llei no autoritza els inspectors per decomissar-los i com no tenen domicili fix, s'escapen a tota investigació.

Els venedors ambulants són una plaga de gent de mal viure perquè moltes vegades s'hi agafen per encobrir malfides. Llur desaparició és, doncs, no solament una obra de sanejament, sinó també una qüestió d'òrnat de la ciutat. Destroren el públic, no compleixen cap finalitat i converteixen Barcelona en una ciutat morra.

El problema — ens acaba dient el senyor Cabré — està en mans de l'alcaldia, fent retirar els venedors de la via pública perquè la pertorben i l'enllesteguen. L'Ajuntament ha de manifestar-se s'ostenta m's defensors els botiguers que li donen vida o bé els venedors ambulants que l'emfrenten.

L'express de Madrid apedregat

DILIGÈNCIES DEL JUTJAT

El jutjat de guàrdia ha rebut un exhort del Falest demanant que instrueixi diligències sobre l'apedregament del tren expre ascendent de Madrid el dia 14 de juliol.

El fet ocorregué en sortir el tren del túnel d'Armós, llançant pedres un grup de desconeguts i trencant uns vidres del cotxe restaurant.

En el tren hi anava el general Martínez Ardo.

Danses catalanes

al Tibidabo

Demà, diumenge, a les cinc de la tarda, tindrà lloc al gran Saló de Festes del cim del Tibidabo, el començament d'una tanda de sessions de dansa popular catalana, organitzades per l'Esbart Folklore de Catalunya, amb 50 dels seus alumnes, sota la direcció del mestre En Joan Rigall Casquana.

Forma el seu programa,

